

Dolžnost naša je, da se vsi pripravljamo za svoj veliki praznik v Ljubljani od 13. do 15. avgusta!

Dve armadi

Država je domovina naša, ki nam daje varstvo in zavetje ter priliko živeti in v miru uživati svoj kruh vsakdanji. — Ali — kdo je država? — Mi smo državljani, ki to državo iz svoje volje in zavesti skupnosti sestavljamo in si ustvarjamo varno domovanje. Iz naše državne in domovinske skupnosti sledijo vse naše pravice in tudi velike dolžnosti.

Naša pravica in velika dolžnost je, da svojo domovinsko skupnost, državo, vedno branimo pred vsemi in pred vsakomur.

»Za zaščito in obrambo države naj se uporablja celokupna državna moč in vsa materialna sredstva države in njenih državljanov.« (Člen 1. zakona o državni brambi.)

Kratko in jasno je besedilo zakona, ki izraža voljo države, to je voljo našo za lastno obrambo. Naloženo nam je, da vse svoje moči usposobimo in uporabimo za obrambo svoje domovinske skupnosti.

Obramba seveda mora biti organizirana in za obrambo so potrebne brambene edinice. Najvišje brambene edinice so armade.

Dve armadi imamo v Jugoslaviji, ki ščitita in branita državo in imetje državljanov: svoje vojaštvo in svoje gasilstvo.

»Vojska in mornarica sta narodna vojaška sila. Naloga vojaške sile je, braniti domovino in biti podpora zakonitosti v državi.« (Čl. 1. in 2. zakona o ustroju vojske in mornarice.)

»... vsak državljan ima pravico in dolžnost služiti pri vojaški sili.« (Čl. 7. zakona o ustroju vojske in mornarice.)

Vsi državljani imamo pravico, ki izvira iz naše volje in zavesti skupnosti, braniti svojo domovino. Premalo se mi te svoje pravice zavedamo, čeravno je ta pravica ena največjih, ki jih v svoji domovinski skupnosti imamo. Zakon postavlja na prvo mesto pravico braniti domovino in šele v drugo vrsto dolžnost. Pravica je torej pred dolžnostjo pri obrambi domovine. Zavedajmo se te svoje pravice! In služimo z veseljem naši vojaški sili za obrambo domovinske skupnosti in za podporo zakonitosti med nami!

»Zaradi zaščite imovine in življenja državljanov zoper požar kakor tudi za pomoč ob elementarnih in drugih nevarnostih, se ustanavlja organizacija gasilstva v kraljevini Jugoslaviji« (§ 1. zakona o organizaciji gasilstva).

Organizacija gasilstva je sestavljena po brambenih edinicah, kakor armade naše vojske. Kakor edinice naše vojske, imajo tudi edinice v gasilski organizaciji svoje starešine in svoje poveljnike. Kakor je za vojaško silo z zakonom določena naloga, braniti državo, domovinsko skupnost državljanov, tako je gasilstvu določena naloga, ščititi imovino in življenje državljanov ter jim biti v pomoč v nevarnosti. Gasilstvo in gasilske edinice so druga naša armada.

Pri vojaški sili ima vsak državljan predvsem pravico služiti, a tudi pri gasilstvu more vsak državljan služiti za brambo skupnosti. Pravica

do prostovoljne službe v gasilstvu je bolj v zavesti skupnosti, zato se morda nikjer domovinska zavest tako lepo ne izraža kakor ravno pri nas. Zato je tudi pravica, služiti pri nas, morda še lepša kakor ona pravica, služiti pri vojaški sili. Zato je tudi naša druga armada, ki je nastala prostovoljno iz naše volje in zavesti domovinske skupnosti, še lepša in pomembnejša.

Dve armadi imamo v Jugoslaviji: Vojaško in gasilsko. Obe imata nalogo, ščititi in braniti državo in državljane. Služba pri obeh je častna pravica naša. Z veseljem se poslužujmo svoje pravice in z globoko zavestjo do naše domovinske skupnosti opravljajmo svojo službo!

Službene vesti

Vesti starešinstva Gasilske zveze

Iz 67. seje zvezinega starešinstva, ki je bila 30. in 31. marca t. l. Rešene so bile tekoče zadeve in nekatere administrativne stvari. Odbita je bila prošnja starešine vseslovanske gasilske zveze, da se dovoli za jugoslovanski gasilski kongres v Ljubljani posebna dotacija za reprezentanco.

Glavno ravnateljstvo drž. žel. je zvezino prošnjo za spremembo pravilnika o ugodnostni vožnji po železnicah za gasilce zavrnilo, starešinstvo pa je sklenilo, da v zadevi ponovno posreduje. — Tvrdba »Total« v Berlinu je poslala zvezi razne modele svojih aparatov, ki bodo na razpolago pri tečajih.

Podrobno je bil preučen zvezin proračun in sklenjeno, da se ta proračun čimprej predloži upravi.

Vrhovni inšpektor je dal posebno poročilo o konferenci, ki je bila v gradbenem ministrstvu glede zidanja zavetišč za pasivno brambo. Gasilstvo bo imelo v zvezi z graditvijo zavetišč posebno nalogo.

Mednarodni gasilski odbor bo imel letos svoj sestanek v Londonu. Zveza bo na ta sestanek poslala dva svoja zastopnika.

Odobrena so bila poročila o gasilskih tečajih v dravski in savski banovini.

V odbor za prireditve gasilskega kongresa v Ljubljani je zveza delegirala podstarešino Markovića Stevana, polkovnika Pahlića in vrhovnega inšpektorja Pintarja.

Vesti starešinstva Gasilske zajednice

Članstvo pri »Samopomoči«. Neka četna uprava je izključila gasilce, ki so bili obenem člani naše »Samopomoči«. Ker se glasi točka 2. člena 6. »Pravilnika«: »Izključeni ali prostovoljno izstopivši člani gasilskih čet izgube vse pravice tudi do Samopomoči...«, je črtala dotična uprava izključene člana tudi iz četinega seznama članov Samopomoči. Ti so prosili upravo Samopomoči v Ljubljani, naj jih zaščiti, ker so že nad 10 let redno plačujoči člani Samopomoči in ne gre, da bi zaradi nesoglasja, ki so ga imeli s četino upravo, izgubili svoje pravice do posmrtnine.

Odsek Samopomoči je radi takih primerov sklenil in predložil skupščini Gasilske zajednice 16. IV. 1939 sledeči dodatek k točki 2. člena 6. »Pravilnika«:

»Izključeni izvršujoči član čete ostane še nadalje član Samopomoči, ako je bil do dneva pravomočne izključitve najmanj 10 let plačujoči član«

Samopomoči, ako ni bil izključen zaradi dejanja, ki ima za posledico izgubo častnih pravic.

Skupščina je odobrila ta predlog soglasno in tako velja ta novi dodatek za vse enake primere izključitve starih gasilcev in starih članov Samopomoči, velja pa tudi za prostovoljno iz čet izstopivše člane, ako so bili do tedaj »brez prekinitve« člani Samopomoči, sicer veljajo zanje zadnji trije stavki točke 2., člena 6. imenovanega »Pravilnika«.

Vsak član Samopomoči bo prejel en izvod »Pravilnika« kot člansko izkaznico, zato prosi podpisana uprava, naj ji pošljejo četine uprave sedanje izkaznice članov Samopomoči, da bo mogoče pripisati novim izkaznicam datum vstopa vsakega člana.

Tov. gasilske čete se ob priliki svojih prireditvev, zlasti pa pri blagoslavljanju svojih zastav ali gasilskega orodja obračajo na posamezne poslovalce Gasilske zajednice s prošnjami za odkup spominskih žebeljčkov, odnosno za darila. Ker je teh prošenj posebno letos zelo mnogo in vsem noben poslovalec iz lastnih sredstev nikakor ne more ustreči, izjem pa zopet ne more delati, prosimo tov. čete, da to upoštevajo in se v bodoče ne obračajo več z navedenimi prošnjami na zajednične poslovalce.

Zadnji čas pobirajo člani nekaterih izvenljubljskih gasilskih čet v uniformi darila za srečolov in tombole po Ljubljani. Dobitke nosijo v nahrbtnikih, košaricah ali zavitkih, kar nikakor ni v skladu s predpisi o uniformi in daje občinstvu povod do raznih opazk, kar izpodkopava ugled naši organizaciji. Opozarjamo vse tov. čete, da nabirajo dobitke za svoje prireditve povsod le v civilni obleki z znakom.

Ker je za pobiranje dobitkov in denarnih prispevkov v Ljubljani potrebno dovoljenje policije, s strani ljubljanskih trgovcev in obrtnikov pa smo prejeli pritožbe, da nabirajo po Ljubljani gasilske čete z dežele, opozarjamo, da v bodoče Gasilska zajednica gasilskim četam izven Ljubljane ne bo več priporočala tozadevnih prošenj.

Mladi gasilci

Poslovnik mladinskega odseka pri Gasilski zajednici dravske banovine v Ljubljani

§ 1.

Mladinski odsek je pomožni organ osrednjega odbora pri Gasilski zajednici; temu in starešinstvu je podrejen.

§ 2.

Mladinski odsek skrbi in nadzoruje, da se mladi gasilci vzgajajo нравstveno in v gasilskem duhu ter telesno in duševno usposobijo, tako da lahko postanejo pozneje vaditelji in prevzamejo delo v četah in v višjih edinicah. V to svrho odsek predpiše kroj, razne vaje in vse drugo, kar je potrebno.

§ 3.

Odsekov odbor uveljavi pravilnik za delo mladih gasilcev in z njim postavi temelj vzgoje, kakor ga zahteva zakon, oziroma ki je za gasilstvo primeren.

§ 4.

Odbor mladinskega odseka ima 5 članov: dva od teh morata biti člana osrednjega odbora s posvetovalnim glasom, eden tehnični referent (gasilski inšpektor), ostala dva člana pa po možnosti pedagoga.

§ 5.

Odsekov odbor voli redna glavna skupščina zajednice, ta pa iz svoje sredine načelnika, namestnika načelnika in tajnika.

§ 6.

Odsek lahko pritegne k delu strokovnjake izven gasilstva.

§ 7.

Stroški odseka se krijejo iz proračunskih sredstev zajednice.

Poslovnik je bil uveljavljen na skupščini Gasilske zajednice dne 16. 4. 1939.

Odsek je imel prvo sejo dne 15. 4. 1939 in se je konstituiral takole:

načelnik: Japelj Pavle, star. župe Kranj;

namestnik načelnika: Guček Franc, star. župe Laško;

tajnik: Koman Leo, tajnik župe Krško;

člana: prof. Petelin in ing. Dolenc Franc.

Samarijansko delo

Pravilnik o organizaciji samarijanskega pouka v gasilskih edinicah na področju Gasilske zajednice v Ljubljani

Čl. 1.

Namen samarijanskega pouka je:

a) usposobiti čim večje število mož in žena za pravilno podajanje prve pomoči pri nesrečah, poškodbah in nenadnih obolenjih, ki se v primeru požara ali tudi sicer dogajajo, oziroma nastopajo v času elementarnih nezd, epidemij, v miru in v vojni.

b) S sistematičnim zdravstvenim poukom v samarijanskih tečajih izobraziti in pridobiti čim več prostovoljnih sodelavcev na polju širjenja zdravstvene kulture med narodom.

c) Z zdravstvenim poukom vplivati na člane in članice, da z zdravim in lepim življenjem dosežejo čim večjo stopnjo odpornosti, moči, telesnega in duševnega zdravja.

Čl. 2.

a) s prirejanjem gasilskih samarijanskih nižjih tečajev;

b) s prirejanjem gasilskih samarijanskih višjih tečajev za vodje oddelkov, ozir rojev;

c) z udeležbo članstva pri samarijanskih, ozir. bolničarskih tečajih Rdečega križa;

č) s predpisanimi praktičnimi vajami v podajanju prve pomoči;

d) z obveznimi predavanji o higieni za članstvo in ostalo prebivalstvo.

Čl. 3.

Gasilski samarijanski tečaj naj nima manj ko 15 in po možnosti ne več ko 25 slušalcev.

Čl. 4.

Vodja tečaja mora biti zdravnik. Tehnično in upravno delo vodi dodeljeni pomočnik. Ta skrbi tudi za red, za učne pripomočke in inventar, vodi evidenco udeležbe in skrbi za disciplino.

Čl. 5.

Tečaj obiskujejo prvenstveno pripadniki gasilske organizacije, tako moški kot ženske, ki so več ko 18 let stari. Morejo pa ga obiskovati tudi mladi gasilci v starosti 16—18 let, ki se morejo po potrebi tudi že prirediti h gasilskemu samarijanskemu delu.

Čl. 6.

Pomočnik vodje tečaja mora imeti o udeležencih tečaja naslednje podatke:

- a) priimek in ime;
- b) rojstni datum;
- c) kraj rojstva in stanovanje;
- č) poklic;
- d) zakonsko stanje;
- e) šolsko izobrazbo;
- f) oceno.

Ocena je: odlično (2), dobro (1), nezadostno (0).

Čl. 7.

Nižji samarijanski tečaj obsega najmanj 10 ur. Prireja se za članstvo zlasti v podeželskih krajih, kjer je težko dobiti zdravnika za večje število predavanj.

Obsegati mora pouk: 2 uri iz anatomije in fiziologije z osnovnimi pojmi o zgradbi in funkciji glavnih organov, posebno še krvnega obtoka.

2 uri iz higiene, pri čemer treba posebno razložiti pojme o telesni in stanovanjski snagi, način prenosa nalezljivih bolezni, zlasti tuberkuloze, razkuženja, spolne bolezni.

4 ure o prvi pomoči in negi bolnika, pri čemer treba posebno razložiti pojme o sterilnosti obveze, o negi ran, zastrupljenju ran, izvina, izpaha, kostoloma, nezavesti, krvavitve itd.

1 uro o zastrupljenju z bojnimi plini, prva pomoč, pouk o plinski maski.

1 uro praktičnega ponavljanja in pouk o osnovah organizacije zdravstva v državi.

Čl. 8.

Višji gasilski samarijanski tečaj (za vodnike rojev) obsega najmanj 20 ur pouka, in sicer:

3 ure anatomije in fiziologije;

4 ure higiene s posebnim poudarkom na socialno higieno in eugeniko;

10 ur prve pomoči in nege bolnika;

2 uri prve pomoči pri zastrupljenju z bojnimi plini;

1 uro organizacije in zdr. administracije v državi.

Čl. 9.

Dogovorno z organizacijo Rdečega križa se v večjih krajih gasilci udeležujejo samarijanskih, ozir. bolničarskih tečajev v obsegu 20—60 ur, ki jih prireja ta organizacija tudi za gasilstvo.

Čl. 10.

Tečaj se vrši krajevnim prilikam primerno ob večernih urah, največ 2 uri skupaj; na deželi ali kjer se prireja tečaj za pripadnike ene župe

ali več sosednjih gasilskih čet, se more vršiti tečaj tudi ob nedeljah in praznikih, vendar največ po 5 ur na dan.

Čl. 11.

V dnevniku tečaja se beleži čas in kraj predavanja, snov, ime predavatelja in število navzočih. Izostanki se beležijo imenoma.

Čl. 12.

Kdor neopravičeno zamudi 2 uri, ne more biti pripuščen k izpitu.

Čl. 13.

Izpiti se vrše pred komisijo v smislu službenih predpisov o strokovni izobrazbi gasilcev.

Čl. 14.

Višje tečaje prirejajo praviloma župe.

Čl. 15.

Z nezadostnim uspehom opravljen izpit se more samo enkrat ponavljati.

Čl. 16.

Strokovna kvalifikacija zdravnikov, zaščitnih sester i. dr. pomočnikov, samarijanov in bolničarjev Rdečega križa se pripozna kot polna predizobrazba za članstvo samarijanskega odseka. Tem osebam ni potrebno polagati gasilskega samarijanskega izpita, ako so dedeljene samarijanskemu odseku.

Čl. 17.

Po zaključku gasilskega samarijanskega tečaja mora vsak absolvent in absolventka položiti posebno samarijansko zaobljubo, ki se glasi: Obljubljam,

da se bom radevolje in vsak čas nesebično odzval pozivu na pomoč ob priliki požara, nesreče, nenadnega obolenja, epidemije, poplave, v miru in v času vojne;

da bom požrtvovalno in z vnemo vršil službo pripravljenosti v primerih zbiranja večjih ljudskih množic, ob velikih proslavah in prireditvah;

da bom točno izpolnjeval naročilo in predpise našega samarijanskega vodstva in se redno udeleževal predavanj ter sestankov radi izpopolnitve svojega znanja;

da bom tudi nepozvan in iz lastnega nagiba vsak čas vršil dejanja ljubezni do bližnjega, dokler ne pride potrebna zdravniška pomoč;

pridobljene zdravstvene nauke bom širil v svoji okolici, da se odpravijo slabe zdravstvene razvade in da bo bolj zdrav naš rod;

z zdravim in lepim življenjem bom skrbel za lastno zdravje, z zdravim in lepim življenjem hočem kot gasilski samarijan postati dober zgled drugim;

v zavesti, da to spada edino le v področje zdravnika, se bom brezpogojno izogibal vsakemu poskusu zdravljenja, ker bi tako lahko zakrivil težko bolezen ali celo smrt.

Čl. 18.

Vrsta absolviranega samarijanskega tečaja in dan uspešno položene izpita se zabeleži v gasilski legitimaciji in v matični knjigi.

Čl. 19.

Gasilske čete so dolžne voditi sezname vseh samarijanov s podatki po čl. 8. tega pravilnika, v katerega se vsako leto beleži tudi udeležba pri obveznih praktičnih vajah, oziroma predavanjih.

Čl. 20.

Za člane in članice samarijanskega odseka morajo edinice prirediti vsako leto najmanj dve praktični vaji o podajanju prve pomoči (obveze, tuja telesa, krvavitve, izvin, izpah, kostolom, prenos, maska, bojni plini itd.).

Take praktične vaje priredi pod vodstvom zdravnika gasilska četa v lastnem delokrogu, več sosednjih gasilskih čet skupno, oziroma jih zlasti za manjše čete organizira pristojna gasilska župa, kateri se omogoči oskrba s potrebnimi učnimi potrebščinami, ki so zbrane v lahko prenosljivem zaboju.

Čl. 21.

Vsaka gasilska četa priredi letno vsaj eno higiensko predavanje, obvezno za vse člane in članice, h kateremu je treba vabiti tudi prebivalstvo iz območja čete, zaradi česar naj se predavanje organizira dogovorno med samarijanskim in prireditvenim odsekom.

Tako javno predavanje naj bo izraz stremljenja gasilstva po širjenju zdravstvene kulture med narodom.

Taka predavanja morejo prirejati krajevnim prilikam primerno tudi dve ali tri sosednje gasilske čete skupno.

Le v večjih krajih, kjer se vrši več drugih javnih zdravstvenih predavanj, kar se pa mora posebej obrazložiti, se more dovoliti opustitev javnega gasilskega higienskega predavanja.

Čl. 22.

Gasilska zajednica priredi dogovorno z radio-postajo letno najmanj dve zdravstveni predavanji po radiu. V »Gasilcu« pozove pravočasno gasilske čete, da organizirajo skupno poslušanje takih predavanj pri bližnjem radio-aparatu.

Čl. 23.

Vse gasilske čete morajo poslati pristojni gasilski župi s podatki po čl. 8. izpolnjeni seznam vseh članov in članic, ki so uspešno dovršili samarijanske, ozir. bolničarske tečaje Rdečega križa, oziroma razne interne gasilske samarijanske tečaje. Pri zadnjih je navesti točno število predavanj, praktičnih vaj, snov predavanj, predavatelje in način izpita.

Župni samarijanski odsek more te tečaje, ozir. izpite, v kolikor odgovarjajo čl. 9. in 10. tega pravilnika, predlagati v odobritev zajednici.

Čl. 24.

Izvršiti se morajo čimprej samarijanski tečaji za vse člane in članice samarijanskih odsekov, ki izpitov še nimajo.

Čl. 25.

O delu samarijanskih odsekov se mora predlagati letno poročilo na predpisanem obrazcu.

(Ta pravilnik je soglasno odobrila redna skupščina Gasilske zajednice v Ljubljani dne 16. aprila 1939.)

II. JUGOSLOVANSKI GASILSKI KONGRES V LJUBLJANI, 13.-15. AVG. 1939

Ponovno pozivamo vse tov. čete, da pridno vadijo redovne vaje za kongresni nastop. Ker bodo v sprevedu korakali poleg članov tudi samarijanke in naraščaj, je tudi zanje neobhodno potrebno, da obvladajo popolnoma korakanje v osmerostopih, zavoje in mimohod.

Joža Vovk:

Gasilska himna

Ko gasilski rog zapoje
in na delo kliče nas,
strnemo mi sile svoje,
za pomoč smo vsaki čas.
(Na pomoč, na pomoč,
hej, gasilci, strumno vsi,
na pomoč, na pomoč,
hej, gasilci, gremo mi!)

Kadar ogenj se razvname
in v plamenih dom gori,
vse ljubezen nas objame,
na pomoč hitimo mi.

(Na pomoč, na pomoč,
hej, gasilci, strumno vsi,
na pomoč, na pomoč,
hej, gasilci, gremo mi!)

Ko nas kliče domovina,
da gremo sovragu v bran,
misel nam je to edina,
in naš zbor takoj je zbran.

(Na pomoč, na pomoč,
hej, gasilci, strumno vsi,
na pomoč, na pomoč,
hej, gasilci, gremo mi!)

Udeležba na kongresu

Pod št. 2011 z dne 6. aprila t. l. je razposlala Gasilska zajednica vsem tov. četam vprašalne pole za udeležbo na kongresu. Te pole služijo kongresnemu odboru za informacijo, da si ustvari vsaj približno sliko udeležbe in lahko na podlagi tega usmeri svoje predpriprave. Do 15. t. m. smo prejeli 447 prijav, t. j. šele 41 odstotkov, dasiravno je rok potekel že 1. t. m. Zato nujno naprošamo vse čete, ki svojih prijav še niso oddale, da jih pošljejo takoj.

Do sedaj je prijavljeno za spreved 4796 gasilcev, 250 samarijank in 767 naraščajnikov. Tekem se udeleži 32 rojev in v skupini posameznikov 74 članov. Na »Stadionu« bo nastopilo 2289 gasilcev, 91 samarijank in 740 naraščajnikov. Po dosedanjih prijavah sodeč, bo udeležba primeroma lepa, ker so šele odgovorile večinoma čete iz najoddaljenejših krajev, dočim je dospelo iz neposredne okolice sorazmerno manj odgovorov.

Kongresni plakati so pripravljeni ter se že razpošiljajo četam. Poleg teh plakatov smo naročili še manjše na kartonu, ki bodo prišli v poštev bolj za notranjo uporabo (gostilne, kavarne, izložbe, železniški vozovi itd.

Za vse kongresne prireditve bo prosta vstopnina s kongresno knjižico in kongresnim znakom. Knjižice so že v tisku in bodo stale z lepim posrebljenim znakom vred 7 dinarjev po komadu. Poleg navedenih ugodnosti bodo imeli posestniki knjižice in znaka tudi pravico do brezplačnega skupnega prenočišča, znižano vožnjo na cestni železnici v Ljubljani in na državnih železnicah. Zaprlosili smo za 75% popust na železnici za člane in za 50% popust za nečlane.

Vsak gasilec si bo poleg tega lahko nabavil za 20 dinarjev lično zlato spominsko kolajno na sinjemodrem traku, ki bo izdana v spomin na letošnji kongres. Tekmovalci in nastopajoči pa prejmejo za isto ceno na traku še poseben znak, ki je namenjen samo sodelujočim.

Glede prehrane tekmovalcev in nastopajočih kongresni odbor trenutno še ne more dati točnih podatkov. Na vsak način pa bomo nudili nastopajočim 15. avgusta t. l. brezplačno kosilo.

Rediteljstvo. Za časa kongresnih prireditev bomo potrebovali precej rediteljev. Zato smo obrnili na bližnje čete, vendar odziv ni bil takšen kot smo ga pričakovali. Ponovno naprošamo člane naših čet, zlasti one, ki nimajo uniforme, da se prijavijo kot reditelji. V prijavi naj navedejo, katere dneve (13., 14. ali 15. avgusta) bi lahko opravljali rediteljsko službo. Vsi reditelji bodo imeli brezplačno hrano in prenočišče.

Razstava: Med kongresom bomo priredili tudi gasilsko razstavo, ki bo nazorno prikazovala razvoj našega gasilstva. Razstavljeno bo tudi gasilno orodje od najstarejšega do najmodernejšega. Tov. gasilske čete naprošamo, da nam javijo, če posedujejo zares staro orodje ali opremo, slike požarov ali druge zanimivosti, ki bi prišle za našo razstavo v poštev. Poleg natančnega opisa p anaj javijo tudi prevozne stroške, da lahko presodimo, če nam bo mogoče, navedene predmete razstaviti.

Efektivna loterija: Gasilska zajednica priredi veliko loterijo in bo v par dneh pričela razpošiljati srečke. Cena komadu je 10 dinarjev. Dobitki, ki bodo izžrebani 16. avgusta t. l. v prisotnosti javnega notarja, so sledeči:

- 1 avtomobil »Opel-Kadett« v vrednosti 35.000 din;
- 1 avtomobil »Fiat-Topolino« v vrednosti 27.500 din;
- 2 motorni kolesi »NSU-Pony« v vrednosti 12.000 din;
- 2 motorni kolesi »Ardie« in »Presto« v vrednosti 12.000 din;
- 2 šivalna stroja »Pfaff« v vrednosti 6.000 din;

50 dvokoles (biciklov) v skupni vrednosti 70.000 din (10 moških in 10 ženskih dvokoles »Presto«, 15 moških dvokoles »Adler« in 15 ženskih dvokoles »Rotsiegel«) in še 942 drugih, lepih dobitkov. Posegajte pridno po srečkah in priporočajte jih v nakup tudi svojim prijateljem in znancem.

Poročilo o skupščini

V. redna glavna skupščina Gasilske zajednice za dravsko banovino se je vršila v Ljubljani dne 16. aprila 1939.

Predsedoval je starešina dr. Kodre Anton, zapisnik je vodil tajnik Mežek Franc, navzočih je bilo 49 zastopnikov žup, celi osrednji odbor, 4 člani nadzornega odbora, zastopnik mestnega župana ljubljanskega, mestni svetnik Slapšak Julij, zastopnik kr. banske uprave, banovinski inšpektor dr. Logar Franc, zastopnik komandanta ljubljanskega vojnega

okrožja, polkovnik Živanović Ljubomir, zastopnika Gasilske zveze, starešina Snoj Franc in vrhovni inšpektor Pintar Ilija.

Soglasno je bil sprejet predlog zajedničnega starešine, da se pošljeta vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in pokrovitelju gasilstva princu Tomislavu, pozdravni brzojavki pa g. predsedniku ministrskega sveta in ministru za notranje posle Cvetkoviću Dragiši ter g. ministru za telesno vzgojo naroda Čejoviću.

Uvodoma se je starešina spomnil v preteklem letu umrlih gasilcev in je skupščina počastila njihov spomin.

Poročila poslodavcev (ki smo jih objavili že v zadnji številki — opomba uredništva) so bila soglasno sprejeta. K starešinovemu poročilu treba še dodati, da je zadeva glede ustanovitve in zidanja gasilske šole v Ljubljani v teku. Zajednica je dobila od kr. banske uprave zagotovilo, da bo ta dala na razpolago primerno stavbišče nasproti štadionu v Ljubljani. — Nadalje je starešina še tudi sporočil, ga je h gasilski zadrugi pristopilo pet drugih gasilskih zajednic, kar je znamenje, da je za nabavljalno zadrugo tudi izven Slovenije veliko zanimanje.

Predsednik kongresnega odbora je poleg že objavljenega poročila poročal še tudi to tem, da so župe dobile note za proste vaje članov in mladih gasilcev, in sicer dobi vsaka župa po eno kompletno garnituro za celo godbo.

Posebno je bilo navdušeno sprejeto poročilo starešine gasilske zveze g. ministra Snoja (poročilo glej v uvodniku letošnje 4. številke lista — opomba uredništva).

Odoben je bil računski zaključek za leto 1938. in sprejet proračun za leto 1939.

Urednik »Gasilca« je poročal o listu na kratko ter pri tem posebno poudaril namen zajednice, da zbere okoli lista zadosti strokovno izobraženih piscev in z njihovo pomočjo čimprej pripomore do gasilskih strokovnih knjig. Glede naročnikov je urednik omenjal, da v mnogih primerih gasilci list naročijo, da pa ga potem ali pozabijo ali pa nočejo plačati. V tem pogledu bo morala uprava lista začeti postopati zelo strogo.

Skupščina je sklepala o predlogih, ki so jih predložile posamezne župe. Sprejeti so bili sledeči predlogi:

I. Gasilska župa Celje je predložila:

1. Na osnovi § 100 fin. zakona za leto 1938/39 je ministrski svet predpisal uredbo o spremembi in dopolnitvi tar. post. 99 a zakona o taksah, ki je bila objavljena v »Službenih novinah« št. 163 od 22. 7. 1938 pod Ns. št. 703 od 30. 6. 1938, iz katere sledi, da so vse gasilske organizacije v državi oproščene taks po tarifni postavki 99 a zakona o taksah za koncerte, zabave in javne nastope, ki jih prirejajo. Iz te odredbe pa ni razvidno, da so gledališke igre tudi proste gori citirane takse po tarif. post. 99 a zakona o taksah.

Prosimo Gasilsko zajednico, da izposluje pri Dravski finančni direkciji v Ljubljani pravilno tolmačenje gornje odredbe, ker ima uredba očitno pdo »Javni nastopi« v vidiku tudi ostale (izven koncertov) kulturno-prosvetne prireditve, med katere je vsekakor prištevati tudi gledališke nastope.

Soglasno sprejeto.

2. Ker je pričakovati v doglednem času spremembe zakona o organizaciji gasilstva, naj se vstavi pri določbah »Gmotna sredstva« citiranega zakona sledeče:

a) Vsaka občina mora skrbeti za vzdrževanje gasilskih čet na svojem področju s tem, da določi najmanj 3 % svojih proračunskih izdatkov v to svrhu.

b) Želimo, da sreska načelstva, kr. banske uprave in ministrstvo za notranje posle ne odobrijo občinskih proračunov, v katerih ni vnešen gori določen prispevek za vzdrževanje gasilskih čet.

c) Dolgovi gasilskih čet, ki so nastali pred letom 1932., naj se po možnosti krijejo s pomočjo državne subvencije na predlog občine pristojne gasilske župe in za-
jednice, ker se isti z današnjimi pičlimi denarnimi sredstvi ne morejo poravnati.
Soglasno sprejeto.

II. Gasilska župa Kranj je predložila:

1. Gasilska zajednica za dravsko banovino naj potem ministrstva ter banovine doseže, da krajevni odbori za zaščito proti sovražnim napadom iz zraka izroče protiplinsko opremo v shrambo ter radi vaje gasilskim četam v dotičnih krajih. Na ta način se bo na eni strani doseglo, da se oprema zaradi neuporabe in ležanja po različnih shrambah ne kvari, gasilstvo pa se bo lahko strokovno izobrazilo brez velikih stroškov.

2. Ker se sedaj pripravlja novi zakon o organizaciji gasilstva, naj se v novi zakon vnesejo tudi odločbe, po katerih bodo morale industrije prispevati v fonde pri gasilskih župah letne pavšalne zneske, ako ne bi imele svojih industrijskih čet. To je potrebno zaradi tega, ker se industrije branijo vzdrževati drage industrijske čete, s svojim poslovanjem pa ogrožajo okolico ter je požarna varnost zaradi njihovega poslovanja manjša, potreba bližnjih čet po moderni opremljeni pa večja.

Soglasno sprejeto.

III. Gasilska župa Dravograd predlaga:

1. Naj dobi gasilski koledar v organizatoričnem delu enkrat drugo vsebino, na primer seznam čet po starosti, stanje gasilstva naj se razširi s kolonami o prebivalstvu in teritoriju banovin, doda naj se šematizem vsega gasilstva v državi, tudi bi bila zanimiva požarna statistika naše banovine ločeno po župah.

2. Da bi bile gasilske čete vsaj deloma razbremenjene finančnih neprilic, naj bi se delalo na to, da bi oblasti izdale uredbo, da morajo občine avtomatično ustaviti v svoj proračun najmanj 6 % od davčnega predpisa (vseh direktnih davkov). Ta znesek bi bil potem določen kot stalna letna podpora (redna) svojim gasilskim četam, ki bi pa morale zato predložiti svoj obračun občinam na znanje in odobrenje.

3. Dosedanje diferenciranje v male, srednje in velike požare po vrednosti škode je nesmiselno, ker ne poda prave slike gasilskega dela in sili čete k pretiravanjem in lažem. Naj bi se določil za diferenciranje drug ključ po zunanji obliki in obsegu požara.

Sprejeto.

IV. Razni predlogi gasilske župe Murska Sobota so bili z večino glasov odklonjeni, ker niso bili pravilno predloženi.

V. Gasilska župa Kamnik je predložila:

1. Zajednica ali Gasilska zveza naj skuša osnovati poseben fond za kritje efektivne škode, ki jo četa utрпи ob priliki požara. V ta fond naj bi prispevale zavarovalnice vsaj 1 % od gasilcev obvarovane škode (ta je znašala po statistiki za leto 1937 81 milijonov dinarjev in bi odpadlo tedaj za ta fond 810.000 din).

V kolikor ne bo to zadostovalo ali bi bilo iz katerega koli razloga neizvedljivo, naj bi dala subvencijo za fond še država ali banovina, ker je v interesu splošnosti, da so državljani davkoplačevalci obvarovani škode in zmožni izpolnjevati svoje državljanske dolžnosti.

2. Sklep Gasilske zveze v Beogradu, da se gasilstvo decentralizira ter uredi po banovinah, naj se čimprej izvede.

Soglasno sprejeto.

Sprejet je bil predlog gasilske župe Ptuj, naj se pogodba za nezgodno zavarovanje z Vzajemno zavarovalnico razširi v tem smislu, da dobe zavarovalnino tudi člani, ki zbolijo ali umro na posledicah bolezni, ki so si jo nakopali pri požaru ali v gasilski službi.

Gasilska župa Novo mesto je predložila, naj se oproste taks vsa dvokolesa, ki so last gasilcev, ker jih uporabljajo tudi za požare, in je bil predlog sprejet.

Soglasno je bil sprejet sledeči predlog uprave »Samopomoči«:

Doda naj se 2. točki člena 6. pravilnika »Samopomoči«, ki se glasi:

»Izključeni ali prostovoljno izstopivši člani gasilskih čet izgube vse pravice tudi do »Samopomoči«. — Dostavek: »Izključeni izvršujoči član čete ostane še nadalje član »Samopomoči«, ako je bil do dneva pravomočne izključitve najmanj 10 let plačujoči član »Samopomoči«, ako ni bil izključen zaradi dejanja, ki ima za posledico izgubo častnih pravic.«

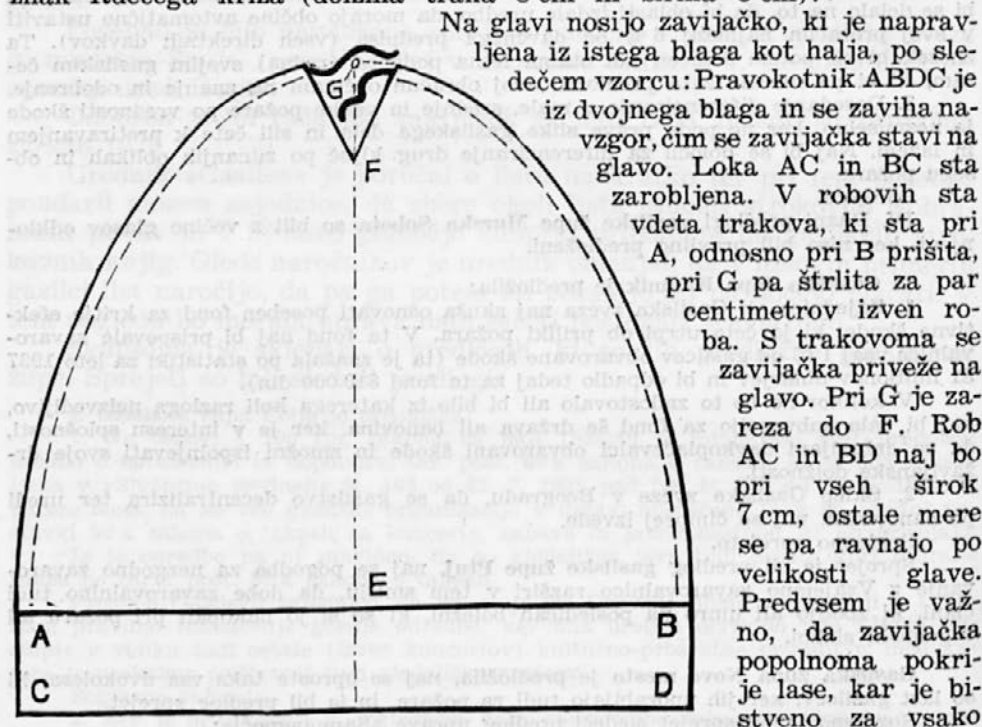
Nadalje je bil sprejet na predlog zajedničnega samarijanskega odseka pravilnik o samarijanskih tečajih v gasilskih edinicah (pravilnik objavljamo v tej številki).

Na predlog mladinskega odseka, ki ga je osnoval zajednični osrednji odbor, je bil sprejet poslovnik za mladinski odsek zajednice (poslovnik objavljamo v tej številki — opomba uredništva). Gasilski naraščajniki se bodo po tem poslovniku imenovali mladi gasilci.

Pri slučajnostih so bile rešene nekatere manj važne zadeve in je sta rešina končal skupščino ob 12. uri.

Delovna obleka naših samarijank

Pri delu nosijo gasilske samarijanke belo platneno haljo (plašč), ki sega 30 cm od tal. Po sredini se zapenja halja s petimi belimi gumbi iz biserne matice, ki so največ 2 cm široki. Gumbi so prišiti na levi strani. Ovratnik je podoben ovratniku na gasilski bluzi (dvojno zaviti), ni pa zapet tik pod vratom, temveč 16 cm nižje ter se nosi odpet. Zadaj ima halja gubo, enako kot je pri častniških gasilskih plaščih. Haljo prepašemo s 3 cm širokim pasom iz istega, dvojnega blaga. Pod pasom sta na vsaki strani našita 15×15 cm velika žepa. Na levem rokavu je znak Rdečega križa (dolžina traka 8 cm in širina 3 cm).

Na glavi nosijo zavijačko, ki je napravljena iz istega blaga kot halja, po sledečem vzorcu: Pravokotnik ABDC je iz dvojnega blaga in se zaviha navzgor, čim se zavijačka stavi na glavo. Loka AC in BC sta zarobljena. V robovih stavda trakova, ki sta pri A, odnosno pri B prišita, pri G pa štrlita za par centimetrov izven roba. S trakovima se zavijačka priveže na glavo. Pri G je zareza do F. Rob AC in BD naj bo pri vseh širok 7 cm, ostale mere se pa ravnaajo po velikosti glave. Predvsem je važno, da zavijačka popolnoma pokrije lase, kar je bistveno za vsako samarijansko obleko. Na sredi obratne strani pravokotnika ABDC je gasilski grb, ki je popolnoma enak grbu na zaponki častniških pasov. Grb je pritrjen z glavo (čelado) navzdol, to pa zato, da ima pravo lego, ko se rob (pravokotnik ABDC) zaviha navzgor. (Nabavljalna zadruga Gasilske zajednice dobavlja kompletne halje in zavijačke za 80 din.)

Gasilska strategija

»SLUŽBENI RED«

za službo pri tečajih in vajah Prostovoljne gasilske čete A v letu 1939.:

Sobota, 14. I. 1939, 20—22, sestanek članov uprave v sejni sobi:

1. Tov. A, tajnik uprave: Čitanje službenega reda za službo pri tečajih in vajah v l. 1939;
2. tov. B, predsednik, in tov. C, poveljnik: Razlaga h gornjemu službenemu redu;
3. razgovor in raznoterosti.

Nedelja, 15. I. 1939, 16—18, pouk v predavalnici:

4. Tov. A, tajnik uprave: Zgodovina gasilstva;
5. tov. B, predsednik: Zakon o organizaciji gasilstva.

Sobota, 28. I. 1939, 20—22, sestanek članov uprave v sejni sobi:

6. Ponavljanje: Zakon o organizaciji gasilstva;
7. tov. C, poveljnik: Dolžnosti in pravice članov poveljstva.

Nedelja, 29. I. 1939, 11—12.30, pouk v predavalnici:

8. Tov. C, poveljnik: Gasilska služba in disciplina.

Petek, 10. II. 1939, 20—22, pouk v predavalnici:

9. Gosp. V, gradbeni tehnik: Stavbarstvo za gasilstvo.

Nedelja, 26. II. 1939, 15—18, pouk v predavalnici:

10. Gosp. Z, učitelj: Osnovni pojmi kemije in fizike, I. del;

11. Tov. Č, vodnik: Osebna oprema gasilcev, I. del (delovni in slavnostni kroj, zaščitna obleka in sredstva, gasilski pas).

Petek, 3. III. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:

12. Gosp. Z, učitelj: Osnovni pojmi kemije in fizike, II. del;

13. tov. D, podpoveljnik: Osebna oprema gasilcev, II. del (maske).

Nedelja, 5. III. 1939, 15—18, pouk v predavalnici:

14. Dr. Ž, zdravnik: Prva pomoč pri nezgodah, I. del;

15. tov. E, orodjar: Pribor gasilcev (vrvi, izolirni pribor za električarje, pribor za avto-gensko rezanje itd.).

Nedelja, 19. III. 1939, 15—18, pouk v predavalnici:

ZA SPOMIN

Tov. Vinko Bogataj

Popolnoma nepričakovano se je nagnil dan Tvojega življenja v cvetuških letih in sredi največje delavnosti.

Kljub zaposlitvi pri svojem vsakdanjem poslu si se z veseljem udeleževal pri društvih in vsako poverjeno delo izvršil do pičice natančno brez ozira na čas, ki ga je bilo treba žrtvo-

vati. V polni meri si se ravnal po izreku našega pesnika: »Ne samo, kar velewa mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.«

Storil si, kar si mogel in sadovi Tvojega dela so rodili uspeh. Poleg funkcij, ki si jih opravljal pri raznih ustanovah in društvih, si vendar še največjo skrb posvečal gasilstvu ter bil vzor pravega četnega blagajnika, čigar funkcijo si v splošno zadovoljnost prebivalstva in vsega članstva opravljal tri leta. Vážnosti te funkcije si se v polni meri zavedal in ne samo, da si gledal, kje bi našel viro dohodkov, gledal si posebno, da je bilo čim manj izdatkov.

Še si imel načrte, kako bi se gmotno in mo-

ralno dvignila radovljška četa, pa Ti ni bilo usojeno, da bi jih izvršil.

Pretrsljivo je bilo slovo od Tebe, ko Ti je ob odprtem grobu zadnjič zadonel gasilski rog v pozdrav. Ko so se nagnile zastave, smo klonili tudi mi pred voljo Vsemogočnega, h kateremu si odšel za svoje delo po najvišje odlikovanje.

Tov. Ivan Kelvišar

Gasilska četa v Brusnicah pri Novem mestu je izgubila dolgoletnega, požrtvovalnega poveljnika, tov. Ivana Kelvišarja, doma iz Vel. Brusnic. Skozi 26 let so bile njegove misli pri gasilstvu. Lahko rečemo, da so ga vse čete v bližnji in daljni okolici poznale po njegovem značaju in po njegovem odličnem poveljevanju. Umrl je šele 43 let star na posledicah bolezni, ki si jo je bil nakopal v svetovni vojni. Prvi je bil vedno pri vajah in na požarišču in zadnji je odšel, ko se je prepričal, da je vse v redu. Sodeloval je tudi kot izborni igralec pri kulturno-prosvetnem odseku gasilske čete in kot tenorist pri pevskem zboru čete in v cerkvi. O njegovi priljubljenosti je pričal pogreb na cvetno nedeljo, ki se ga je udeležila velika množica ljudstva, častno pa so bili zastopani tovariši gasilci osmih čet; 102 gasilca sta ga spremljala na njegovi poslednji poti. Pred hišo žalosti mu je gasilski pevski zbor zapel v slovo »Vigred se povrne«, na grobu pa se je poslovil od njega župni starešina Marinč, pevci so mu zapeli žalostinko.

Železnikar Janez, član prostovoljne gasilske čete Ig pri Ljubljani,

16. Dr. Ž, zdravnik: Prva pomoč pri nezgodah, II. del;
17. tov. E, orodjar: Gasilsko orodje, I. del (cevi, spojke, vretena, navijaki, hidranti, razdelilci, ročniki).
Petek, 24. III. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:
18. Tov. E, orodjar: Gasilsko orodje, II. del (priprave za ročno gašenje in za reševanje ljudi);
19. tov. F, inženjer: Gasilsko orodje, III. del (vozila, lestve).
Sobota, 15. IV. 1939, 19—22, sestanek članov poveljstva in rojnikov v sejni sobi:
20. Tov. C, poveljnik: Vadnik za redovne vaje;
21. tov. C, poveljnik: Tehnika poveljevanja in poročanja;
22. razgovor in raznoterosti.
Nedelja, 16. IV. 1939, 15—18, vaja na vežbališču in pouk v orodišču:
23. Tov. C, poveljnik: Redovne vaje posameznikov (splošna razlaga, temeljni stavi, obrati na mestu, pozdravljanje, odkrivanje, poklek, poročanje);
24. tov. F, inženjer: Gasilsko orodje, IV. del (berglovke, brizgalne).
Sobota, 29. IV. 1939, 20—22, pouk v predavalnici:
25. Tov. C, poveljnik: Delitev čete na odseke, vode in roje;
26. tov. C, poveljnik: Uvrstitev članov po odsekih;
27. tov. C, poveljnik: Glavni posli poedinah enot.
Nedelja, 30. IV. 1939, 15—18, vaja na vežbališču:
28. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;
29. tov. C, poveljnik: Delitev čete na odseke, vode in roje;
30. vsi tov. rojniki: Redovne vaje gasilskih in samarijskih rojev, I. del (oblike roja, nastop, ravnanje, kritje, poštevanje, temeljni stavi, obrati na mestu, pozdravljanje, odkrivanje, poklek, korakanje, obrati med korakanjem).
Sobota, 6. V. 1939, 19—22, sestanek članov poveljstva in rojnikov v sejni sobi:
31. Tov. D, podpoveljnik: Vadnik za redovne vaje (ponavljanje);
32. tov. C, poveljnik: Vadnik za vaje z orodjem;
33. razgovor in raznoterosti.
Nedelja, 7. V. 1939, 15—18, vaja na vežbališču:

34. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;
35. vsi tov. rojniki: Redovne vaje gasilskih in samarijanskih rojev, II. del (zvrščanje na mestu in korakanje, zavoji);
36. tov. C, poveljnik: Vaje gasilcev in samarijanov s poedinim orodjem, I. del (s cevmi, spojkami, vreteni, navijaki, s hidranti, razdelilci, ročniki, z vrvmi, navadnimi in kljukastimi lestvami, z maskami, nosilnicami itd.). *Nedelja, 21. V. 1938, 15—18, vaja na vežbališču:*
37. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;
38. vsi tov. vodniki: Redovne vaje gasilskih in samarijanskih vodov, I. del (oblike voda, nastop, ravnanje, kritje, poštevanje, temeljni stavi, obrati na mestu, pozdravljanje, odkrivanje, poklek, korakanje, obrati med korakanjem);
39. tov. C, poveljnik: Vaje gasilcev s poedinim orodjem, II. del (z vozili, z mehaničnimi lestvami, z berglovkami, z ročnimi in motornimi brizgalnicami);
40. tov. G, vodnik: Vaje samarijanov (prenos ranjencev, umetno dihanje itd.). *Sobota, 3. VI. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:*
41. Tov. E, orodjar: Ureditvev orodišča;
42. tov. D, podpoveljnik: Organizacija službe pripravljenosti;
43. tov. D, podpoveljnik: Organizacija službe alarma;
44. tov. C, poveljnik: Organizacija požarne službe;
45. isti: Trodelni napad. *Nedelja, 4. VI. 1939, 15—18, vaja na vežbališču:*
46. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;
47. vsi tov. vodniki: Redovne vaje gasilskih in samarijanskih vodov, II. del (zvrščanje na mestu in med korakanjem, zavoji);
48. vsi tov. rojniki: Vaje gasilskih in samarijanskih rojev z orodjem (nastop rojev z orodjem, trodelni napad gasilskih rojev, služba samarijanskih rojev pri požaru, pospravljanje orodja). *Nedelja, 25. VI. 1939, 15—18, vaja na vežbališču:*
49. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;
50. tov. C, poveljnik: Redovne vaje čete, I. del (oblike čete, nastop, ravnanje, kritje, poštevanje, temeljni stavi, obrati na mestu, po-

je umrl 27. februarja. Polnih 50 let je bil zvest član gasilske čete. Komaj 17 let star je pristopil kot član že l. 1889. ter bil ves čas do smrti zaveden in požrtvovalen gasilec. Ni se ustrašil nikakih težav, pri vsaki vaji, pri vsakem požaru

in povsod je bil vedno med prvimi. Za vse njegovo požrtvovalno delo je bil od čete odlikovan z najvišjim odlikovanjem — častnim članstvom. — Vsi, ki smo železnikarja poznali, ga bomo ohranili v častnem spominu.

Pomembni spominski dnevi

1. maja 1915 je bil ustanovljen v Londonu Jugoslovanski odbor pod predsedstvom dr. Ante Trumbića; njegova naloga je bila propaganda po zapadni Evropi in Ameriki za osvoboditev avstro-ogrskih Jugoslovancev.

5. maja 1789 smo s pričetkom velike francoske revolucije vstopili v čisto novo zgodovinsko dobo. Potek revolucije je bil buren in krvav, a prinesla nam je tudi izredno mnogo dobrega. Nekakšen delni zaključek je prineslo Napoleono novo cesarstvo, in

5. maja 1821 je na otoku Sv. Helene Napoleon umrl, 32 let po prvih dnevih revolucije. Koliko se je bilo v teh letih spremenilo! Evropa je imela popolnoma drugo lice kot prej in ideje revolucije so bile šle tudi preko njenih mej.

7. maja 1792 je bil rojen Janez Cigler, pozneje župnik v Višnji gori; umrl je leta 1867. Bil je pisec prve slovenske izvirne povesti »Sreča v nesreči ali popisovanje prečudne zgodbe dveh dvojčkov«. Ta povest, izšla leta 1836, je bila slovenskemu ljudstvu več desetletij najljubše berilo.

10. maja 1876 je bil na Vrhniki rojen Ivan Cankar, najznamenitejši pisatelj in borivec za narodne in človeške pravice; umrl je 11. decembra 1918 v Ljubljani. — Omenimo dramska dela: Jakob Ruda, Kralj na Betajnovi, Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Hlapci, Lepa Vida; dalje spise: Na klancu, Hlapec Jernej in njegova pravica, Kurent, Moje življenje, itd. Cankar ni pisal zgodb in povesti za zabavo, v njegovih delih zveni ljubezen do siromakov, tlačениh in trepetih, žalost nad zaslepljenostjo naroda, jeza in posmeh nad socialno krivico, nasiljem, lažjo, hinavščino, strahopetnostjo, neodločnostjo, ki jih je videl v javnem življenju. Moči je zajemal iz neutešenega hrepenenja po resnici in pravici.

19. maja 1869 je bil rojen v Kamniku pesnik in dramatik Anton Medved; umrl je 12. marca 1910 na Turjaku.

20. maja 1734 je bil rojen znani čebelar in slikar Anton Janša, ki je umrl 13. septembra 1773.

zdravljanje, odkrivanje, poklek, korakanje, obrati med korakanjem);

51. vsi tov. rojniki: ponavljanje vaj gasilskih in samarijanskih rojev z orodjem (glej tek. št. 48).

Sobota, 8. VII. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:

52. Tov. C, poveljnik: Gasilska taktika.

Nedelja, 9. VII. 1938, 15—18, vaja na vežbališču:

53. Tov. C, poveljnik: Redovne vaje čete, II. del (zvrščanje na mestu in med korakanjem, za voji, prihod in odhod zastave, sprejem, mimo-hod);

54. tov. C, poveljnik: Metanje cevi v verigi in polaganje cevovoda.

Nedelja, 23. VII. 1939, 15—18, vaja na vežbališču:

55. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;

56. Ponavljanje redovnih vaj čete (glej štev. 50 in 53!) ter vaj gasilskih in samarijanskih rojev z orodjem (glej tek. št. 48).

Nedelja, 6. VIII. 1939, 15—18, vaja na vežbališču:

57. kakor nedeljo popreje (glej tek. št. 55 in 56). *Med 20. in 25. IX. 1939, mokra vaja ob nenapovedanem dnevnem času:*

58. nenapovedan poskusen alarm na odredbo tov. predsednika B;

59. mokra vaja po »prijavi požara«, ki jo odda tov. predsednik B.

Sobota, 7. X. 1939, po 21. uri, suha nočna vaja:

60. Točno ob 21. uri odhod gasilcev in samarijanov od doma k vaji;

61. nastop I. gasilskega roja in I. samarijanskega roja ali polroja, takojšen odhod na »požarišče« in trodelni napad;

62. nastop, odhod in intervencija preostale čete na »požarišču«.

Nedelja, 22. X. 1939, 15—17, vaja na vežbališču:

63. Tov. Č, vodnik: Proste vaje;

64. tov. C, poveljnik: Ponavljanje vaj gasilcev in samarijanov s poedinim orodjem (glej tek. št. 36 in 39!).

Sobota, 4. XI. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:

65. Tov. B, predsednik: Narodna zavednost;

66. tov. C, poveljnik: Gasilska strategija (I. del).

Nedelja, 5. XI. 1939, 15—19, pouk v predavalnici:

67. Tov. C, poveljnik: Gasil. strategija (II. del);
68. tov. D, podpoveljnik: Zaščita proti napadom iz zraka (I. del).

Sobota, 18. XI. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:

69. Tov. D, podpoveljnik: Zaščita proti napadom iz zraka (II. del);
70. tov. F, inženjer: Teorija gorenja in gašenja;
71. tov. H, tajnik poveljstva: Administracija.
Nedelja, 19. XI. 1939, 15—19, pouk v predavalnici:

72. Tov. F, inženjer: Osnovni pojmi elektrotehnike;

73. tov. C, poveljnik: Gasilska taktika (I. del);

74. tov. C, poveljnik: Strategične gasilske igre.
Sobota, 25. XI. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:

75. Tov. C, poveljnik: Gasilska taktika (II. del);

76. tov. J, rojnik: Gašenje požarov električnih naprav;

77. tov. D, podpoveljnik: Strategične gasilske igre.

Nedelja, 26. XI. 1939, 15—18, suha vaja v primernih objektih:

78. Gašenje požarov v kletih, pritličjih, stopniščih, nadstropjih in podstrešjih.

Sobota, 2. XII. 1939, 19—22, pouk v predavalnici:

79. Skupno ponavljanje glavnih gasilskih ter samarijanskih ved in spretnosti.

Nedelja, 3. XII. 1939, 15—18, pouk v predavalnici:

80. kakor dan poprej (glej tek. šte. 79!).

Nedelja, 17. XII. 1939, 8—13, gasilski izpiti v predavalnici:

81. se vršijo na podlagi predpisov o strokovni izobrazbi gasilskih častnikov, podčastnikov in gasilcev.

Opombe: Vsak član gasilskega in samarijanskega odseka mora službo pri tečajih in vajah vztrajno, redno in točno izvrševati. Kadar izostane, se mora tekom 24 ur primerno opravičiti poveljniku. Kdor trikrat zaporedoma ali šestkrat tekom leta neopravičeno izostane, bo v smislu člena 93. Pravil gasilske službe izključen.

Datum.

L. S.

Podpisi.

Žig čete.

(Dalje sledi)

28. maja 1641 je bil rojen v Ljubljani slavní naš zgodovinar in raziskovalec Janez Vajkard Valvasor; umrl je dne 19. septembra 1693. Pisal je v nemščini. Največje njegovo delo, na katerem je delal deset let, se imenuje »Die Ehre des Herzogtums Krain« — Čast vojvodine Kranjske. Izšlo je v štirih velikih knjigah v letih 1686 do 1689 v Ljubljani in je okrašeno s 533 slikami v bakru. Valvasor sam je pa ob tem delu denarno izkravaval, je moral prodati svojo bogato knjižnico in druge svoje zbirke ter vsa svoja posestva. Z ostanki svojega premoženja je kupil v Krškem hišo od meščana Jakoba Vodnika in je tam preživel svoje zadnje dni.

29. maja 1453 so zavzeli Turki Carigrad ter so s tem završili svoje osvojitve na Balkanskem polotoku, z majhnimi izjemami. Ves krščanski svet je žaloval. Ko je leta 1521 padel še Beograd, je bila Turkom na široko odprta pot v srednjo Evropo in smo to tudi pošteno čutili. Že leta 1529 so bili Turki pred Dunajem.

29. maja 1850 je bil rojen v Begunjah na Gorenjskem Anton Bonaventura Jeglič, poznejši knezoškof in nadškof ter slovenski preroditelj.

29. maja 1830 je bil v Mengšu rojen Janez Trdina; pozneje je bil profesor v Varaždinu in na Reki; umrl je 14. julija 1905 v Novem mestu. Zbiral je narodno blago ter je pisal povesti po narodnih snoveh in zgodovini.

30. maja 1917 je bila izročena dunajski vladi znana majniška deklaracija.

(»Naša moč« 1937)

Navodila za vaje z maskami

Naprave, ki človeka usposabljaajo, da svoje delo lahko opravlja tudi v zapljinjenem zraku, imenujemo plinsko-zaščitne naprave.

Razlikujemo težko in lahko plinsko zaščito.

K težki plinski zaščiti prištevamo aparate s kisikom in aparate za dovajanje svežega zraka, ki dovajajo sveži zrak potom črpalk, mehov in ventilatorjev.

V lahko plinsko zaščito pa spadajo naprave s cedili (filtri). Najbolj znana zaščitna naprava je plinska maska s cedilom, ki preceja vdihani zrak in zadržuje strupe, da ne pridejo v dihalne organe.

Pljuča rabijo za svoje delo gotovo količino kisika. Poraba kisika, odnosno zraka je odvisna od telesne konstitucije, starosti, energije in dela.

Po dosedanjih preizkusih rabi človeški organizem sledečo količino kisika: zdrav, normalno razvit mož porabi v eni minuti stoje 0.36 l, sede 0.25 l, pri počasni hoji (3 km na uro) 0.75 l, marštempo (6 km na uro) 1.5 l, v teku 2.1 l, pri največjem telesnem naporu pa celo do 3 l kisika.

Čist zrak vsebuje: 20,94 % kisika, 79,03 % dušika in 0,03 % ogljikovega dvokisa.

Sorazmerno s padanjem količine kisika v zraku pada tudi delazmožnost človeka. Slab vpliv na delazmožnost človeka se že pokaže, če vsebuje zrak samo 15 % kisika, čim pa pade količina kisika v zraku na 10 %, popada človeka takoj omotica in je njegovo življenje v veliki nevarnosti.

Samo zdrave ljudi smemo uporabljati za dela z masko. (Pregled po zdravniku.) Slabi, lahko razburljivi ljudje in taki, ki težko dihaajo, dalje alkoholičarji so neuporabni za izvrševanje del z maskami.

V splošnem pa ljudem z zdravim organizmom ne škoduje nošenje mask, ako se temu polagoma priučijo. Notranji nemir zmanjšuje dihanje. V prvi vrsti se mora človek pomiriti, potem naj gre na delo.

Po napornem delu pod masko v vročini in dimu ne smemo maske takoj odstraniti čim pridemo na sveži zrak, ampak šele čez nekaj minut. (Takojšnja odstranitev maske more povzročiti omedlevico, slabost, mrzlo znojenje, bleda lica itd.)

Vaje v nošenju maske naj se vršijo postopoma. Glavno je, da se maska dobro in tesno prilega na lice in da očesna stekla pravilno leže.

Maske dobavljajo v treh velikostih: večja za velikost glave 60 do 62 cm, srednja za velikost glave 57 do 59 cm in mala maska za velikost glave 55 do 56 cm.

Učitelj naj izvaja vsako vajo najprej sam. Najprej nadenemo masko, potem uredimo zaponke trakov. Oči naj bodo nekoliko nad sredino očesnih stekel maske. Nato preizkusimo z roko tesnost, in sicer tako, da pritisnemo dlan na spojni del maske preko odprtine za cedilo in vdihnemo. Če se vsesa maska na lice, ne da bi prihajal zrak pri obrobni tesnilih, potem se maska dobro prilega obrazu. Ko smo to izvršili, namestimo cedilo.

Najprvo vadimo namestitev in snemanje maske posamič, nato skupno, pozneje s štetjem, stoje, sede, leže, v svetlem in temnem prostoru.

Priporočljivo je, preizkus z maskami na tesnost vršiti v prostoru, ki je napolnjen s plinom (solzivcem).

Dihalne vaje z nameščeno masko

Prilagoditev dihanja. Normalno dihanje naj bo 14 do 20 vdihov in izdihov v minuti. Pozneje govorimo in kličemo pod masko in izvajamo lahke proste vaje. N. pr. razni gibi z glavo, skloni, stoje, sede in leže. Umestne so tudi vaje v izmenjavi cedil, korakanje z maskami (1 km v 16 min.). Dihanje uredimo tako, da na tri korake vdihavamo, na pet korakov izdihavamo. Dalje vadimo govorilne in sporazumne vaje (v razdalji 15 m od moža do moža), proste vaje kakor preje, samo z daljšim trajanjem (3 km korakanja v 48 min.), tek (1000 m v 6 min.), prenos težjih predmetov, vlečenje vrvi itd. Kot zadnji strogo dihalni trening naj bo vožnja s kolesom (10 km v 45 min.).

Ljudi, pri katerih se pojavijo pri nošenju maske večje težkoče, moramo takoj odstraniti od plinske zaščitne službe. Vsak mož se mora zavedati, da prevelik napor in neupoštevanje predhodnih znakov slabosti dovede do škodljivih posledic za zdravje.

Po končani prilagoditvi in izpopolnitvi dihalne tehnike sledijo vaje v zadimljenem, oziroma v zaplinitenem prostoru, ki jih izvajamo tudi postopoma kot prejšnje vaje na svežem zraku.

Le z vajami dosežemo, da postane vsak hladnokrven in duhaprisoten tudi pod masko.

Temeljna pravila za lahko plinsko zaščito

1. Namesti masko na svežem zraku.
2. Uporablaj samo plinske maske, ki se dobro obrazu prilagajo.
3. Če si od telesnega napora izčrpan, nadeni masko šele tedaj, ko si pričel normalno dihati.
4. Preden uporabljaš novo cedilo, moraš odstraniti papirnat pokrovček (izolacijo) in odviti pločevinasti pokrovček.
5. Izraza cedila odvisi od hitrosti in gostote plina, ki prihaja v cedilo. V kolikor je bolj razredčen zrak in čim počasneje ga vsesavamo skozi cedilo, tem pozneje se bo cedilo izrabilo. Odpornost cedila odvisi v prvi vrsti od plinske koncentracije v zraku, t. j. čim večja količina plina se nahaja v zraku, tem hitreje se izrabi. Za rezervna cedila nimamo točnih podatkov, koliko časa traja njihova uporabnost. V kolikor se je dalo ugotoviti, pade v prvem letu delazmožnost cedila na 60% prvotne vrednosti. Ta zmanjšana vrednost nastane zaradi izsušenja kemikalij, ki se nahajajo v cedilu. Ako cedilo uporabljamo, tedaj zadobi kemijska snov prvotno zmoglost vsrkavanja in zadržavanja strupov.
6. Ne podajaj se v zadimljene prostore, če nisi navezan na vrv in tako v zvezi s tovariši. Ko si odkril leglo požara, poskrbi takoj za odvod dima.
7. Če ni dovoljne količine kisika (najmanj 15%) ne smeš uporabljati maske s cedilom. To velja zlasti pri raznih kletnih požarih ali v zaprtih, odnosno slabo prezračenih prostorih, kjer gori premog ali kemikalije,

dalje v nadzemnih ali podzemnih rezervarjih, rovih, kanalih, vodnjakih, greznicah, jamah itd. (Z rudarsko svetilko lahko določimo, če je v navedenih prostorih še dovolj kisika. Dokler svetilka gori, še ni nevarno.)

8. V vseh dvomljivih slučajih smemo uporabljati le težko plinsko zaščito. (Aparati s kisikom itd.)

9. Za negovanje in pravilno vzdrževanje plinskih zaščitnih naprav mora skrbeti orodjar. Vsak posameznik pa je dolžan paziti na svojo napravo in jo vzdrževati v redu.

10. Po uporabi očisti zunanjo stran maske z mehko ščetko. Notranjo stran pa dobro obriši s čisto platneno krpo. Masko moraš posušiti na zraku (ne poleg ognja in ne na soncu).

Masko razkužujemo v pari formola ali z raztoplino Chinosol-a 1 : 1000.

11. Ne shranjuj mask v vročih, pa tudi ne v mrzlih prostorih!

Vaje z maskami

Čelado, oziroma čepico snamemo in jo obesimo za podbradnik na levo roko (odnosno stisnemo med kolena); masko izvlečemo iz torbice (puščice) in obesimo okoli vratu na trak.

Na povelje »Maske!«, snamemo čelado ali čepico in jo vtaknemo med kolena, primemo masko z obema rokama tako, da držita palca in kazalca temenske in zatilne trake tako, da se ne zavijejo, nastavimo spodnji del maske na brado in prenehamo z dihanjem. (I. stopnja.)

Masko navlečemo na obraz tako, da najpreje vtaknemo brado v masko in dvignemo glavo. (II. stopnja.)

Elastične trake povlečemo preko glave in s prsti popravimo rob maske, da se dobro prilega obrazu. Nato zapnemo še zaglavni trak in nadenemo čelado (čepico). (Natančneje glej »Vadnik« za redovne vaje, točka 24—27.) III. stopnja.

Nato sledi za vaje povelje: »Preizkus!«

Vdihhalno odprtino zamašimo z dlanjo desne roke, nakar preiskusimo z močnim dihanjem, če maska ne propušča zraka.

Na povelje »Cedila!« odstranimo pločevinasti pokrov in papirnato izolacijo, ter privijemo cedilo na vdihhalno odprtino maske. Potem dihamo mirno in enakomerno.

»Maske dol!«

Čelado snamemo in stisnemo med kolena. Nato odpnemo zaglavni trak. (I. stopnja.)

Masko primemo z rokami pod brado, potisnemo navzgor in nato spustimo, da obvisi na vratnem traku. (II. stopnja.)

Čelado pokrijemo. Masko očistimo in položimo v torbico (puščico).

Priporočljivo je vaditi izmenjavanje cedil (porabljena cedila izmenjati z novimi cedili). To vajo moramo izvršiti v nekaj sekundah.

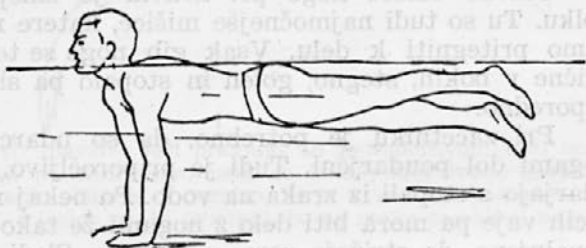
Preden odvijemo izrabljeno cedilo, moramo pljuča napolniti z zrakom. Šele nato odvijemo cedilo; medtem izdihavamo počasi zrak. S tem preprečimo, da bi zastrupljen zrak uhajal v notranjost maske. Nato privijemo čimprej že pripravljeno novo cedilo k maski.

Reševanje iz vode

Legat telesa pri plavanju

Velike važnosti pri plavanju je lega telesa. Plavač se mora potruditi, da leži tako na vodi, da čim lažje »reže« vodo. Sledi, da mora plavač ležati na površini vode kakor deska, ali boljše, kakor lahek čoln. Napačno je namreč vsako plavanje, pri katerem so noge preveč povešene. Značilno za slabega plavača je, da drži glavo visoko nad vodo, noge pa mu visijo globoko v vodo. Plavanje v takem položaju je težko in počasno, zakaj upor je prevelik.

Pri kravlu kot pri prsnem plavanju mora ležati plavač visoko na vodi, in sicer od vratu do peta vodoravno. Tudi lice je v vodi. Pri temelj-

Začetnik vadi udarjanje ali striženje z nogami. Z rokami se upira ob tla, leži vodoravno, z nogami pa striže enakomerno. Ko udari z desno nogo dol, zamahne z levo gor in obratno.

nem stavu za plavanje leži torej plavač na površini vode, roke iztegne naprej, dlani obrne dol. Dobro obvladanje tega temeljnega plavalnega stava je za uspešno napredovanje v plavanju prav tako važno kakor obvladanje stava »mirno« za uspeh v redovnih vajah.

Plavanje z nogami

Gotovo ste že gledali plavače tekmovalce, kako krasno in hitro plavajo samo z nogami! V rokah držijo malo desko, noge imajo skoraj iztegnjene in strižejo enakomerno gor in dol. Ko dvignejo levo nogo, povesejo desno, ko povesejo levo, dvignejo desno. Noge se neprestano srečujejo, voda nad nogami se peni, plavači pa se hitro in mirno premikajo naprej.

Plavanje z nogami je treba veliko vaditi. Začetniki naj gredo v plitvo vodo, tam naj ležejo na trebuh, z rokami se naj uprejo na dno vode, z nogami pa strižejo tik pod površino vode, tako da s stopalmi krepko udarjajo na vodo. Pri tem udarjanju morajo biti stopala mehka, kolena pa

Strazarji zdravja

(Nadaljevanje)

Poleg naštetih prebivajo v zdravem človeškem telesu še mnogoteri brambovci, kakor v izločkih različnih sluznic, v ustni slini, v ledvicah, v krvi itd. Če pomislimo, da nas z vseh strani oblegajo mirijade sovražnih bakterij, bi bilo res usodno za človekovo življenje, če njegovo telo ne bi imelo močne in budne samoobrambe. Pomislimo le na številne rane. Z rano dobijo bakterije neposredni dostop do krvi, s krvjo pa do vseh življenjsko važnih naprav v telesu. Toda v le malo primerih bomo opazili kake hujše posledice. Čim z iglo, nožem ali katerim koli ostrim predmetom povzročimo rano, se pokaže — kri. Hm, nežni spol se mnogokrat onesvešča, ko vidi kri. In vendar je ona prvi in mnogokrat odločilni borec. Kri odplavi z rane nesnago in bakterije, ki so prišle v rano ob vrezu, piku ali udaru. Zato zarezemo kačji pik, da kri odplavi strup. Nad rano se napravi trda skorja — krasta. Ona varuje rano pred nesnago in bakterijami. Ko se rana zaceli in jo prekrije koža, krasta sama odpade, ker je svojo brambovsko dolžnost storila.

Z vsako rano je prekinjen tudi več ali manj silno majhnih krvnih kanalov (žilic). Te žilice so delci obsežne krvne kanalizacije. Kakor se v dovod v mestih od prvotnih širokih cevi razcepilja v vedno manjše in v že čisto tankih cevah naša vodo malim hišicam na mestnem obodu, tako so tudi male žilice zadnji odenki obsežnega krvotoka. A kakšna razlika! Če pri vodovodu

poči cev, je treba zapreti glavno cev in ves okoliš je več ur brez vode. Če pa prerežeš žilico, zabuhne vse okoli rane. Čemu? Zato, ker so sosednje žilice takoj prevzele nalogo ranjenke in z na videz preveliko skrbnostjo prekrvlujejo ranjeni prostor.

Med važnimi brambovci omenjamo še dva. Prvi je koža, drugi bolečina. O koži navadno mislimo, da je dovolj, če je gladka, lepa, žametasto mehka. In vendar je ona mnogo več. Brez nje nega smotrnega dela bi človek pozimi zmrznil, a poleti bi mu »zavrela kri«! Vsa koža ima nešteto malih odprtih, ki so na svojevrstni način v zvezi z ostalim telesom. V mrazu bi skozi te odprtine z znojem in vodnim izhlapevanjem odšlo iz telesa preveč topline. Zato se ob mrazu odprtine v koži stisnejo in pravimo takemu pojavu »kurja polt«. S tem preneha znojenje in izhlapevanje. Nežne resice na vzvišinah »kurje polti« tvorijo neposredno na koži toplo odejico. Tudi ožilje na površini telesa se v mrazu stisne (zato bledica) in mnogo manj krvi se na ta način shladi. — V vročini pa je koža tista, ki ne dopušča, da bi se telesna toplota zvišala preko mere. Skozi milijone majhnih luknjic propušča znoj in s tem znižuje telesno toplino na prirodno višino. Čim bi v primeru potrebe prenehalo znojenje, bi se dvignila telesna toplota previsoko in človeka bi zadela kap. Tudi pri vročinskih boleznih nam je zato znojenje vedno znamenje olajšanja ali celo zboljšanja.

Končno še o bolečini. Ako nam telo ne bi z bolečino povedalo, kje je

skoraj iztegnjena. Povelje za to vajo naj bo štetje v tričetrtinskem taktu: 1, 2, 3, 1, 2, 3, ali: hop, 2, 3, hop 2, 3, itd.

Ko so se plavači v plitvi vodi tako izurili, da lahko strižejo z nogami zdaj hitro, zdaj počasi, zdaj globoko, zdaj plitvo, tedaj naj vadijo isto vajo v globoki vodi, držeč se z rokami za rob bazena. Pozneje morajo čim več plavati samo z nogami, držeč v rokah žogo ali primerno desko. Noge morajo tako izuriti, da plavajo z lahkoto, da se premikajo tekoče naprej in da jim ni težko vztrajati plavajoč z nogami 200 do 300 metrov.

Da bi bilo delo nog pri kravlu čim pravilnejše, dodajmo še nekaj pojasnil in nasvetov za trening.

Glavno osišče noge pri kravlu je sklep v kolku. Tu so tudi najmočnejše mišice, katere moramo pritegniti k delu. Vsak gib noge se torej prične v bokih, stegno, golen in stopalo pa slede zaporedno.

Pri začetniku je potrebno, da so udarci z nogami dol poudarjeni. Tudi je priporočljivo, da udarjajo s stopali iz zraka na vodo. Po nekaj mesecih vaje pa mora biti delo z nogami že tako izpopolnjeno, da strižejo samo pod vodo. Sledi, da dobri plavači ne dvigujejo stopal nad vodo.

Za vzgon je zelo važno, da držite stopalo mehko kot plavut. Ako obrnete pete na ven, prste nog pa na noter, tedaj se bo zgodilo, da bo vodni upor stopalo sukal. Ko udarite z nogo dol, tedaj obrnite stopalo noter, da se tudi z nartom oprete na vodo. Ko zamahnete z nogo gor, se stopalo samo od sebe obrne dol, rekli bi, da se povesi, in to je za vzgon velikega pomena.

Navodilo »stopala noter — pete ven« razumejo začetniki po navadi napačno. Preveč zasukajo stopalo in pretrdo ga držijo. Torej samo malo, komaj vidno in mehko!

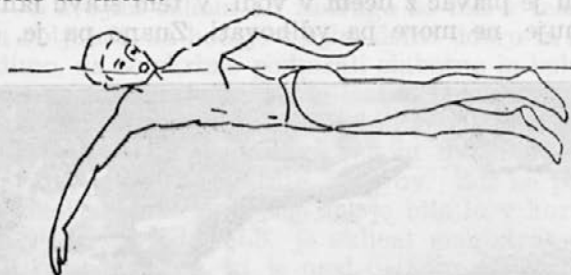
Kako globoko moramo udarjati s stopali? To je odvisno od dolžine nog in od tempa udarcev. Dolgokraki plavalci bodo strigli globoko do 40 cm pod gladino, kratkokraki bolj plitvo, vendar ne manj 25 cm.

Plavanje z rokami

Opazujte tekmovalca v vodi! S kakšno lahkoto plava, kako mehki so gibi nog, kako ritmični so potegi z rokami! Trup se nam zdi kakor čoln, ki drči po vodni gladini, noge so motor, ki daje plavca osnovno hitrost, roke pa so vesla, ki hitrost v drčenju pospešujejo.

Delo rok pri kravlu je slično delu rok pri mornarskem ali španskem plavanju. Bistvena razlika je le v tem, da so gibi pri starejših načinih plavanja odsekani, da opazamo tudi kratke zastoje (drže), medtem ko je veslanje z rokami pri kravlu mehko in enakomerno.

Roke so pri kravlu mehke, v komolcih vselej malo pokrčene. Poteg skozi vodo in zamah po zraku sta povezana, kroženje z rokami je torej brez prestanka. Le tako je mogoče plavati enakomerno in hitro.

Kravl: plavalec leži pravilno, to je vodoravno; tudi noge so ob površini vode; usta so komaj nad vodno gladino; plavalec vdihuje; z desnico, ki je v vodi, se poteguje naprej, z levico pa, ki je zunaj, bo po zraku zamahnil naprej.

Ako hočemo pri potegu z roko izločiti vse odvišne gibe, tedaj ravnajmo takole: roke ne položimo na vodo, temveč jo, v komolcu malo skrčeno, zasadimo tako, da se takoj temeljito potegnemo naprej. S tem je prvi del potega, ki je namenjen vzgonu, malo skrajšan.

Roka je že v trenutku, ko jo zasadimo v vodo, malo upognjena. Ko potegnemo z roko skozi vodo, jo krčimo vedno bolj, tako da očrta dlan pot na noter, to je pod trebuhom. Da analiziramo: komolec opiše polkrog navzdol, podleht pa prečno navznoter, da je roka v trenutku, ko je komolec najnižji, najbolj pokrčena. Ob zaključku potega je komolec ona točka, ki pogleda najprej iz vode. Preden zamahnemo z roko po zraku naprej, mora biti docela zunaj. Pri tem zlasti začetniki mnogo grešijo, ko hočejo zamahnuti naprej že takrat, ko je roka še delno pod vodo.

Po končanem potegu skozi vodo se vrača roka v začetni položaj za nov poteg po zraku. Zamahnuti z roko visoko po zraku je utrujajoče. Radi tega zamahnemo plitvo nad vodo. Pri tem je komolec najvišja točka, s prsti pa skoraj drsimo po vodi.

Glavni del »vesla« je kajpada dlan. Zato jo moramo držati vselej tako, da se z njo čim korist-

kaj narobe, bi bilo zdravljenje silno težko, v največ primerih nemogoče. Kakor je tudi bolečina bridka, ima tedaj vendar v telesu svojo važno brambovsko nalogo.

Našteli smo le nekatere že precej znane brambovce našega zdravlja. Naj bi to razmišljanje pripomoglo, da bomo te brambovce z rednim življenjem in pametnim ravnanjem podpirali. Le če ohranjamo svoje telo zdravo, bodo brambovci vselej svojo nalogo lahko izvršili. I. P.

Nevarnost gozdnih požarov v času vojne. Neprecenljivo škodo lahko povzročijo sovražni aeroplani, ako zažgejo gozd. Aeroplani sami navažno pri tem niso v nikaki nevarnosti, ker v gozdnatih krajih navažno ni nikakih aktivnih obrambnih sredstev. Ako se gozd zažge s termitno ali fosforno bombo, lahko nastane velik požar, ki ga ni mogoče pogasiti. Tako bi lahko celi kraji izgubili svoje gozdove in b bila škoda v doglednem času nepopravljiva. Skozi desetletja bi se spremenile prilike glede dobave vode in pa vremenske prilike.

Bakterijska vojna. Zelo veliko se govori in piše, da bo v bodočih vojnah pomenilo največjo nevarnost širjenje nalezljivih bolezni s pomočjo bakterij (klic), ki bi jih sovražnik metal iz aeroplana. Današnja veda je ugotovila, da ta stvar ni tako nevarna, da bi bilo potrebno z njo resno računati. Neki francoski zdravnik pravi, da se je do sedaj samo dvakrat zgodilo, da so poskušali sovražniki z bakterijami drug drugemu škodovati. Prvi poskus je bil leta 1917, ko je bil za francosko

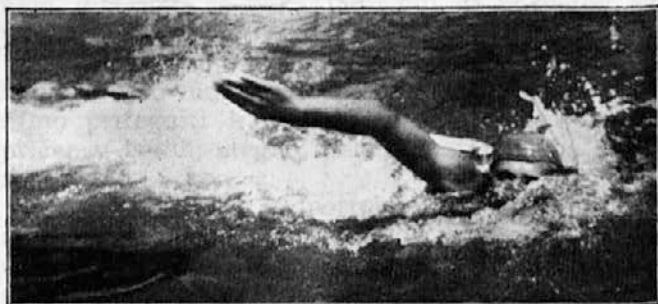
fronto prijet nek nemški agent. Ta je nosil s seboj stekleničice z bakterijami za neko živalsko kužno bolezen (maleus). S posebno krtačico naj bi tekočino iz stekleničic vribal konjem v nozdrvi. Agent je priznal, ko so ga prišli, da je bil poslan od nemških vojaških oblasti. Pozneje so prišli še več takih agentov. Drug tak primer se je zgodil v Romuniji. Julija 1916 je nemški konzul iz Brešove poslal nemškemu poslanstvu v Bukarešti posebno pošiljko z ampulami, v katerih so bili bacili maleusa in antraxa. Pri pošiljki so bila tudi navodila, kako je treba z bacili ravnati. Ko je Romunija napovedala ravno v tistem času vojno, so pošiljke zaplenili. Zadevo je objavil ameriški diplomat Lansing. V obeh primerih je šlo za to, da se živina zastrupi s hudo nalezljivo boleznijo. Bolezen se lahko prenese tudi na človeka. Proti njej ni zdravila. O bakteriološki vojni se mnogo piše, vendar navadno neresne stvari. Ne smemo se čuditi, če take članke objavljajo dnevni časopisi, čuditi se pa moramo, da pišejo o njih resni znanstveni listi. Italijanska revija »Rivista Aeronautica« trdi, da je mogoče bacile dati v bombe, ki jih mečejo aeroplani. Piše tudi, kako bodo aeroplani metali stekleničice z raznimi bacili, celo to, da se lahko sestavi posebna zmes eksploziva in pa bacilov tetanusa in besnila. Ni treba biti strokovnjak, da ne bi razumel, da je to nemogoče. Znanstvo danes zelo skeptično razmotriva možnost bojevanja s pomočjo bacilov.

neje opiramo in vlečemo naprej. Prsti so sklenjeni, notranja ploskev dlani pa je malo vbokla.

Pri plavanju z rokami predstavlja poteg skozi vodo napor, zamah po zraku pa počitek. Po vsakem potegu se mora roka vsaj za trenutek spočiti. Radi tega ne smemo držati pri zamahu po zraku napetih mišic. Moramo jih sprostiti, da je roka mehka, podleht pa povešena.

Dihanje pri kravlu

Pri kravlu dihamo skozi usta. Pri temeljnem stavu je plavač z licem v vodi. V tem stavu lahko izdihuje, ne more pa vdihovati. Znano pa je, da

Mojster v kravlu: držanje glave ni previsoko; z levico, ki je pod vodo, se vleče naprej, z desnico, ki je očitno sproščena, bo zamahnil po zraku naprej; nad nogami se vidi peneča se voda.

se vsak plavač, kadar kravlja, malo suče okrog podolžne osi svojega telesa. Medtem ko vleče z desnico, se zasučje v levo stran, ko vleče z levico, se zasučje v desno stran. Te momente, ki so pri odličnih plavačih skoraj neznatni, izkoristimo za dihanje. Ker daje športna medicina prednost dihanju v levo stran, smatramo to dihanje za normalno. Torej: medtem ko pričnemo vleči z desnico pod vodo, obrnemo glavo prav malo na levo in čim so usta na površini vode, vdihnemo. Medtem ko potegnemo z levico, smo z licem pod vodo, kar pa nas ne moti, da ne bi mogli izdihati.

Dihanje pri kravlu je stvar vaje. Najboljšo priložnost za izdihovanje pod vodo imamo takrat, kadar plavamo samo z nogami, držeč v rokah žogo ali desko. Kdor porabi ta čas za kravljaške dihalne vaje, mu ne bo težko dihati tedaj, ko bo delo nog in rok združil in vadal dovršeno plavanje.

Sukanje glave mora biti pri kravlu komaj vidno in v skladu z ritmom, v katerem se suče telo okrog dolžinske osi. Tudi to sukanje je komaj vidno, za oko laika neopazno. (Dalje sledi)

Ptujsko cehovstvo in požarni redi

Cehi so bili srednjeveške rokodelske, obrtniške zadruge, ki so polagoma uveljavile svoj vpliv tudi na mestne uprave ter so si končno še pridobile pravico za izvrševanje cehovskega sodstva. Dočim je prej odločala v mestih le patricijska gospoda, so si cehi priborili po dolgih in težkih borbah večji ali manjši delež pri soodločevanju v mestnih zadevah.

Z vso odločnostjo so zastopali interese srednjega sloja, pri tem pa so svojim članom preskrbeli stalne dohodke in strogo gledali, da so na trg spravili le brezhibne izdelke.

S svojim cehom ali zadrugo so bili v tesni življenjski povezanosti in mu obljubili, da hočejo z njim deliti dobro in slabo. Iz cehovskih zapiskov vidimo, da so skrbno podpirali slabotne in bolne, revne in onemogle člane. V Ptuj so imeli celo svojo lastno bolnišnico.

Cehi sicer prvotno niso bili odvisni od magistrata, vendar je nalagalo oblastvo posameznim cehom točno odrejen delokrog za slučaj takratnih pogostih mestnih požarov. Zdi se pa, da se niso preveč branili človekoljubne naloge, saj jim je bila le v korist.

Po požaru l. 1653. je sklical magistrat vse meščanstvo in mu razglasil požarni red, ki je med drugim opozoril ptujske zidarje in tesarje, da morajo biti noč in dan pripravljeni, da bodo lahko nudili takojšnjo pomoč gorečemu mestu na vseh krajih in koncih. Sodarji morajo nemudoma in brez obotavljanja izročiti vse škafe, kajti te posode so za zaje-manje vode neobhodno potrebne.

Ceprav je oblastvo izdajalo stroge odredbe, da prepreči ali vsaj omili strahovite mestne požare, jih je moralo še od časa do časa izboljševati. Večinoma so se ravnali po požarnih redih glavnega deželnega mesta in jih prilagodili le svojim potrebam. Zato so si več ali manj vsi slični in tudi Ptuj jih je imel več. Nas pa zanima, kakšno vlogo so imeli v njih posamezni cehi.

Deželno oblastvo je ukazalo mestom, naj si natisnejo svoj požarni red. Ptujčani si pač niso mogli privoščiti takega luksusa ter so se zadovoljili s pisanim. Po en izvod tega pisanega požarnega reda je prejel vsak meščan, ki ga je moral dobro shraniti, sicer je bil kaznovan z enim tolarjem. Tudi cehi so dobili prepise požarnega reda, kaznovani so pa bili, če se je njihov prepis izgubil, s 3 tolarji.

Vsakega četrta leta enkrat je bil požarni red prečitán vsem meščanom, in sicer razločno s pojasnili. Isto so morali storiti cehi za svoje člane. Če bi slučajno magistrat na to pozabil, je moral plačati 6 tolarjev kazni, ceh pa 2 tolarja. Magistratni komisarji, ki so predsedovali cehom, so morali strogo paziti na to odredbo, sicer so bili kaznovani.

Vsak ceh je moral imeti določeno število gasilnega orodja, n. pr. slamnatih ali usnjenih veder, ki so morala biti zaznamovana s številko ali cehovskim znakom. V nekaterih krajih in cehih pomočnik ni mogel postati mojster, če si ni nabavil gasilnega orodja. Na požarni znak so navadno takoj zaprli cehovska prenočišča, pomočniki in mojstri so morali hiteti po najkrajši poti na že vnaprej določena zbirališča ali kraj požara. Ponekod so obrtniki postavili celo vsak dan požarno stražo, n. pr. zidarji, tesarji in krovci. Posebno vestni gasilci-obrtniki so bili nagrajeni z denarjem.

V mestih, tudi v Ptuj, se je na vladni ukaz ustanovila požarna komisija, v kateri so bili magistratni uradniki, tem pa so bili prideleni kot strokovnjaki v prvi vrsti zidarji, tesarji, kamnoseki, krovci in dimnikarji. Imeli so nalogo, da nadzorujejo in odstranijo nedostatke pri stavbah, nadzirali pa so tudi gospodarje, če so se ravnali po požarnem redu. Posebno stroge so bile gradbene odredbe za kovače, peke, lončarje, barvarje, milarje in sodarje, ki naj bi sploh izvrševali svoj obrt v predmestjih, in so imeli od magistrata tudi natančna navodila, po katerih so si morali urediti svoje delavnice.

Požarna komisija je večkrat na leto nepričakovano sklicala vse cehovske člane, preštela vse došle, pregledala gasilno orodje in izpraševala, če so vešči gašenja. O uspehih pregleda so morali dostaviti deželnemu oblastvu izčrpno poročilo. Cehovskim starešinam-očetom so raztolmačili, kaj je njihovim članom storiti ob požaru. Na teh sestankih so skupno razmotrivali, kako bi čim uspešneje preprečili požare. Umestne predloge so javili magistratu.

Vsi cehovski člani so imeli pri požarih obilo opravka. Dimnikarji, njihovi pomočniki in učenci so pazili na dimnike in ognjišča. Tesarji so v slučaju potrebe razdrli goreče ostrešje, krovci pa so rušili streho. Zidarji so bili s krampi pripravljeni, da so po potrebi podrli zidovje. Ključavničarji so pod nadzorstvom z vetrihi odpirali zaklenjena vrata. Mlinarji so navadno napeljali vodo do pogorišča. Pri brizgalnah in čebrih so morali biti sodarji s potrebnimi obroči. Ostali obrtniki, ki niso imeli določenega dela, so morali pripeljati gasilno orodje. Požarne lestve so imeli na skrbi vrvarji, tesarji, nogavičarji, lončarji, krznarji, strugarji in steklarji. Požarne kavlje so prinašali kolarji, tkalci, kotlarji in barvarji. Zajemanje vode pri vodnjakih so opravili navadno usnjarji, kovinarji, lasničarji, knjigovezi, pasarji in ribiči.

Vsak ceh je vodil natančen seznam svojih članov, ki jih je moral dati za gašenje in za vse določeno zborni mesto. Ptujski usnjarski ceh ima nekaj takih listin.

Dne 12. oktobra 1786. je dostavil ptujski magistrat usnjarskemu cehu požarni red, v katerem jih obvešča, kaj jim je storiti ob požaru ali požarnem znaku in kje naj se zbero s svojim gasilnim orodjem. Izboljšani gasilni red za deželno knežno mesto Ptuj z dne 10. avgusta 1786. pravi takole:

»Člen 33. Ob požaru morajo mesarji s svojimi hlapci in usnjarji s svojimi brez predhodnega poziva prinesiti požarne lestve, kavlje in vile. Mesarji se zbero pri Minoritih in pri ordinančni hiši, usnjarji pa pri Breunerjevi in Wiedmerjevi hiši. Gasilno orodje Invalidskega doma bo oskrbel tamošnji komendant.

Člen 40. Glasom čl. 34 in 35 se morajo javiti ob požaru vsi rokodelci s svojim orodjem, če je to potrebno, ter morajo opravljati svoj posel na poziv požarnih komisarjev z razumom in v slogi. Vsak izmed usnjarjev mora razen tega še prinesiti odejo (koco), da bi z njimi udušili ogenj v dimnikih, ali če bi jih kje drugod rabili, da so pri roki.«

Iz požarnega reda je nadalje še razvidno, da je moral usnjarski ceh prinesiti na kraj požara še dve veliki in dve mali lestvi, pekovski pa štiri požarne kavlje, ki so bili shranjeni na raznih krajih v mestu.

Cehovstvo je v sredi prejšnjega stoletja popolnoma propadlo, dokler ni bilo razpuščeno.

O zaščiti pred napadi iz zraka

(Konec)

Železniški promet bo večinoma v službi vojske in bo zaradi tega v svrhu čuvanja vojaških interesov imenovan v sedanjem prometnem ministrstvu poseben predstavnik vojnega ministrstva. Po vlakih se bo uredila varnostna služba v sporazumu z vojaškimi in policijskimi oblastvi. Podobno tudi na ladjah. Zračna prometna služba pa bo najbrž docela militarizirana.

B. Opravila in službe v zvezi z napadi iz zraka.

O opravilih in službah vobče smo govorili že poprej pri izdelavi načrtov za ureditev brambe pred napadi iz zraka. Hočemo še povedati, kako naj se vse opravlja.

1. Obveščevalna služba in objavljane nevarnosti. To službo organizirajo v naseljenih krajih poveljniki mest, kjer jih ni, pa mestna oblastva; na samem stoječa večja podjetja si uredijo tako službo sama, toda po navodilih poveljstva divizijskega oblastva. Njena organizacija zahteva predvsem postavljanje postaj za opazovanje in objavljane nevarnosti in ureditev njihove medsebojne zveze, tako da morajo začeti delovati najkasneje v dveh do treh urah. Zato jih moramo imeti primerno število na ugodnih mestih; naj bodo dovolj močne in naj se izbere zanje zanesljivo osebje, obenem jih je treba opremiti s čim uspešnejšimi pripomočki za opazovanje in javljanje. Javljati je treba začetek nevarnosti, ko na pr. prihajajo letala ali pa ko se vračajo, in konec nevarnosti. Določijo se naj primerni zvočni ali svetlobni znaki, kratki izrazi po telefonu in radiu, ki naj pomenijo: »Pogasi luč«, »nevarnost napada«, »alarm«, »konec nevarnosti«. Znake daje starešina postaje ali njegov pomočnik. Naloge in dolžnosti teh postaj in način pripravljenosti osebja se mora točno urediti po krajevnih razmerah. Pripravljenost je lahko navadna, stroga in pod orožjem.

2. Maskiranje. V zvezi z odstranitvijo prebivalstva smo o tem že nekoliko spregovorili. Poznamo sledeče vrste maskiranja: gašenje luči, lažno razsvetlavo, zameglitev z umetno meglo. Maskiranje vršijo načeloma pri naselbinah občinske uprave, pri privatnih podjetjih pa njihovi upravitelji.

3. Odstranitev prebivalstva. O njej govori podrobno II. poglavje.

4. Pripravljanje zavetišč. Zavetišča pripravljajo krajevna oblastva, v kolikor gre za zaščito prebivalstva. Organi vrhovne državne uprave uredijo zavetišča za zaščito svoje službe in uslužbencev. Ravno tako uprave važnih industrijskih podjetij itd.

5. Ukrepi za obrambo važnejših objektov proti oboroženim oddelkom, izkrcavanim iz sovražnih letal. V kolikor se obramba ne bo vršila z vojaškimi oddelki, naj organizirajo poveljniki mest z mestnimi upravnimi

oblastvi posebne oddelke, kjer ni komandantov mest, storijo to mestna upravna oblastva pod vodstvom pristojnih divizijskih oblasti, kjer ni krajevnih upravnih oblastev, pa poveljniki divizijskih in armijskih oblastev v zvezi z organi obč. uprave. Za oboroževanje potrebnih oddelkov skrbijo pristojna upravna oblastva z orožjem, ki jim je na razpolago za redno službo. Pouk teh oddelkov se vrši pod vodstvom vojaških organov. Spušcanje sovražnih letal se lahko otežuje, ako okolico takih objektov primerno pripravimo, da jih opremimo z jarki, žičnimi ovirami ali pa s pozgodovanjem.

6. Policijska služba v ogroženih krajih. Pristojni organi obč. uprave morajo skrbeti s policijskimi organi: za objavo razglasov, predpisov in odlokov, ki se tičejo zaščite; za izvrševanje navodil in naredb glede gašenja luči ali omejevanja razsvetljave; za disciplino v zavetiščih in rešilnih postajah; za ohranitev reda v prometu; za nadzorstvo nad zapuščenimi in porušeni stanovanji; za stražo raztresenih predmetov in zbiranje zapuščenih, okoli potikajočih se in prestrašenih ljudi itd. Varnostna služba naj ostane v zvezi z raznimi organi obrambne službe in jim nudi svojo pomoč. Pristojna oblastva naj že v mirnem času predvidevajo vse za brezhibno delovanje varnostne službe ob sovražnih napadih iz zraka.

7. Sestavljanje potrebnih ekip. V poštev pridejo ekipe za: ugotavljanje in uničevanje bojnih strupov, za sanitetno službo, za preprečevanje in gašenje požarov, morda tudi za zameglitev. Sestavijo jih in skrbijo za njihov pouk krajevna upravna oblastva in uprave zasebnih objektov. Ekipa se odpokličejo avtomatsko na dano znamenje v najkrajšem času.

8. Posebna dela v času napada. Organi državne uprave morajo že v naprej ukreniti vse potrebno, da ne bo odpovedala telegrafska in telefonska služba, preskrba z vodo, električno energijo in plinom in da se bo mogla opravljati služba v državnih uradih in v tovarnah.

9. Naj se sestavi pregled vseh obrambnih ukrepov in navodil v zvezi z obrambnim načrtom. Naj se tiskajo že v naprej obrazci za naredbe in razglase, da se v slučaju potrebe vpišejo le še potrebni datumi in drugo.

10. Pouk in vaje prebivalstva. Vsakdo naj se pouči o tem, kako se je treba varovati nevarnosti, kako jo odstrani ali pa zmanjša, kako naj postopa, če se dajejo znaki nevarnosti in sploh, kaj in kako naj dela pred in med napadom in pozneje po napadu. Znanje brez discipline seveda ne koristi. Zato se naj upošteva tudi dejstvo, da mora pouk z vajami iti roko v roki z napredovanjem organizacije pasivne brambe. Za organizacijo pouka in vaj prebivalstva skrbijo bani s poveljniki armijskih oblastev po navodilih inšpekcije državne brambe in notranjega ministrstva. Izvršilni organi so krajevna upravna oblastva.

Slika obrambe v celoti bo približno taka-le:

Opazovalci opazovalnih postaj opazujejo nebo in obvestijo postaje za objavljanje nevarnosti, čim zaznajo s svojimi pripomočki prihajanje letal. Pri tem sporočijo ime opazovalne postaje, število in tipo letal, čas, smer in višino letala in morebitni tovor sovražnih zrakoplovov. Dobro, je če razpolaga opazovalna postaja s telefonom.

Postaja za objavljanje nevarnosti daje z ozirom na razdaljo letal znak za gašenje luči in nevarnosti napada ali pa alarma. Podobno tudi po napadu konec nevarnosti. Znaki se dajejo s sirenami, semafori itd., lahko

tudi po telefonu in preko radia. Znak postaje prevzamejo takoj vse pomožne sirene in ostala zvočna in svetlobna sredstva.

Znak nevarnosti naj se smatra kot povelje vsem organom in osebam, ki so zaposleni v obrambni službi, da se morajo podati na svoja mesta, ako niso že tam, neglede na to, ali je javljena šele nevarnost ali pa že alarm, razlika je le v tem, da je ugodnejše, če je mogoče pred alarmom javljati bližajočo se nevarnost.

Istočasno se izvaja kamuflaža in se poda vsakdo po v naprej določenem razporedu v zavetišče. Važno je, da se ohrani red.

Posamezne službe funkcionirajo med napadom tako, kakor je gori razloženo in se povrnejo v normalno stanje šele na znak: »Konec nevarnosti.« (Po »Službenem glasniku« min. notranjih poslov, leto 1938.)

Razne vesti

Bombardiranje Barcelone v marcu 1938. — O bombnih napadih tekom španske državljanske vojne so časopisi navadno poročali le malenkostne podatke. Zato tem bolj presenečajo razprave vojnih in letalskih izvedencev, katere se sedaj vrste v inozemskih strokovnih časopisih. Iz študije J. Langdon Daviesa (priobčeni v »Air Raid«, London) posnemamo za sedaj nekatere številčne podatke o vrsti posebnih zračnih napadov na Barcelono.

Ti napadi so bili izvedeni v času od večera 16. marca pa do popoldneva 18. marca lanskega leta. V tem času so nacionalistična bombna letala izvršila na mesto skupno 13 napadov. Čas trajanja enega napada ni nikoli znašal več kot 2 (dve!) minuti, tako da znaša skupni čas celokupnega bombardiranja le 26 minut. Sodelovalo je pri vsakem napadu po 6 letal; bombe s strupenimi plini se niso uporabljale. V vseh 13 napadih je bilo skupno vrženih okrog 200 bomb nove konstrukcije, ki so se odlikovale s posebno visoko brizanco.

Rezultati teh napadov pa so bili sledeči: približno 3000 mrtvih in 5000 težje ranjenih ter nad 11.000 lahko ranjenih oseb, poleg neprecenljive škode na poslopih in prometnih napravah. Zaradi neprestanih bliskovitih napadov in njihovih učinkov je v mestu zavladala popolna panika, kar je povzročilo popolno nediscipliniranost in onemogočilo kakršno koli delo.

Zanimivo je, da po popoldnevu 18. marca ni bil več izvršen noben tovrstni napad.

Naša nova maska za civilno prebivalstvo. — Kakor je razvidno iz predmetnega poročila v majski številki revije »Vazдушna odbrana«, je izdelan nov model naše protiplinske maske za civilno prebivalstvo. Po podatkih lista se nova maska v marsičem prijetno razlikuje od sedanjega modela »M 33«, bo pa nekoliko dražja. Naličnica je namreč izdelana v celoti iz posebno odpornega gumija, tako da se zelo lahko čisti in desinficira. Novi model maske, nazvane »Nebojša«, naj bi prišel v promet že tekom meseca maja.

»GASILEC« izhaja vsakega 20. v mesecu in stane za člane letno 20 din, za čete in župe 25 din, za občine in druga oblastva ter zasebnike pa 30 din. Naročnina za inozemstvo 40 din. Posamezna številka stane 2.50 din. — List izdaja Gasilska zajednica za dravsko banovino v Ljubljani, zanjo odgovarja Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Urednik Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Tehnični, oziroma strokovni sestavki se objavijo šele potem, ko jih pregleda zajedničin gasilski inspektor. — Tisk Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Albin Hrovatin.

Telefon 24-15

Brzljavi: Tekstilvor

Železniška postaja:

Maribor gl. kolodvor

Mariborska **tekstilna tovarnica družba z o. z.** **Maribor**

Predilnica, tkalnica,
belilnica, apretura,
barvarna in tiskarna
tkanin

Maribor-Melje

Tkalnice:
Maribor in Varaždin

GASILEC!

*Če mesto ognja Ti včasih gasiš žejo,
pazi na zdravje in vedi to,
da voda zdravilna in najboljša je ta,
ki srca rdeča kot snak ima!*

*Če pa bolan si — starost se pojavi,
le RADENSKO ZDRAVILIŠČE čisto Te ozdravi!*

STAVBENO PODJETJE

UBALD NASSIMBENI

MESTNI STAVBENIK

MARIBOR, VRTNA ULICA 12

TELEFON 20-74

MASTEK

*elitna konfekcija
za dame in gospode*

MARIBOR

VILJEM FREUND

TOVARNA USNJA
MARIBOR

»JUGOSVILA«

D. Z O. Z.

MARIBOR-MELJE

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 47

*sprejme vse zdrave osebe za pogrebno in doto
Zahtevajte brezobvezno pristopne izjave. Poverjeniki
se sprejmejo za vsak kraj dravske banovine*

SPLOŠNA STAVBENA DRUŽBA MARIBOR-TEZNO

Telefon Int. 20-57

Brzojavi Splostad

Delavnica za železne konstrukcije, mostove in rezervoarje — Oddelek za električno in autogensko varenje — Tvorница vijakov, zakovic in drobne železne robe

FRANC SWATY
MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA 60

Osnovano 1879

Telefon: 20-58

Telegram: Swaty Maribor

*Prva jugoslovanska tovarna brusnih plošč. Tovarna umetnih
brusnih kamnov. Vsa sredstva za razno brušenje*